

Юртимизнинг барқарор ривожланишида аҳоли банлиги, ёшларни иш билан таъминлаш устувор вазифалардан ҳисобланади. Шу боис ҳам, аҳолини иш билан таъминлашга қаратилган чора-тадбирлар, олиб борилаётган фаолиятни назорат қилиш прокуратура органлари зиммасидаги долзарб вазифалардандир.

Жаббор уйга кетиш учун Шокир билан хайрлашиб, кўчага чиқди. Уйига яқинлашиб қолганида эса, қўшни хонадонда онаси билан ёлғиз яшайдиган Зарина исми қизнинг уйи дарвозаси эшиги очик турганига кўзи тушиб, бирдан миясига келган фикр билан аста ичкарига мўралади.

Нижош

Mustaqillik huquq demakdir

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2014-yil 18-sentabr, №38 (923)

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

Тижорат сири тўғрисида

Қонунчилик палатаси томонидан 2014 йил 18 июнда қабул қилинган
Сенат томонидан 2014 йил 28 августда маъқулланган

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади

Ушбу Қонуннинг мақсади тижорат сирини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборатдир.

2-модда. Тижорат сири тўғрисидаги қонун ҳужжатлари

Тижорат сири тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларидан иборатдир.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг тижорат сири тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилгандан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

3-модда. Асосий тушунчалар

Ушбу Қонунда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

тижорат сири — учинчи шахсларга номаълумлиги сабабли фан-техника, технология, ишлаб чиқариш, молия-иқтисодиёт соҳаларида ҳамда бошқа соҳаларда тижорат қиммати эга бўлган, қонуний асосда эркин фойдаланилмайдиган ахборот бўлиб, ушбу ахборот мулкдори унинг махфийлигини муҳофаза қилиш бўйича чора-тадбирларни кўради;

тижорат сирининг махфийлиги — тижорат сирининг тарқалиб кетиши, ошкор этилиши ва ундан рухсатсиз фойдаланилиши хавфсизлиги таъминланганлиги ҳолати;

тижорат сирининг мулкдори — тижорат сирига эгалик қилиш, ундан фойдаланиш ҳамда уни тасарруф этишни амалга оширувчи ва

унга нисбатан тижорат сири режимини ўрнатган юридик ёки жисмоний шахс;

конфидент — тижорат сири унинг мулкдори билан тузилган шартнома асосида эгалик қилишга ва фойдаланишга олган юридик ёки жисмоний шахс;

тижорат сирини ошкор этиш — тижорат сирини ташкил этувчи ахборотнинг учинчи шахсларга бундай ахборот мулкдорининг ёки конфидентнинг розилигисиз ёхуд меҳнат шартномаси (контракт) ёки фуқаролик-ҳуқуқий шартномага хилоф равишда, мумкин бўлган ҳар қандай шаклда (оғзаки, ёзма, бошқа шаклда, шу жумладан техника воситаларидан фойдаланган ҳолда) маълум бўлиб қолишига олиб келадиган ҳаракат ёки ҳаракатсизлик;

тижорат сири режими — тижорат сиридан фойдаланишни чеклайдиган ҳуқуқий, ташкилий, техник ва бошқа чора-тадбирлар тизими.

4-модда. Тижорат сирига доир талаблар

Тижорат сири қуйидаги талабларга мувофиқ бўлиши керак:

учинчи шахсларга номаълумлиги сабабли ўз мулкдори учун ҳақиқий ёки потенциал тижорат қиймати эга бўлиши;
қонун ҳужжатларига мувофиқ ҳаммага маълум ёки ҳамма учун очик бўлмаслиги;
унинг махфийлиги муҳофаза қилиш чора-тадбирлари билан таъминланган бўлиши;
давлат сирлари ва қонун билан қўриқланган бошқа сир белгиларига эга бўлмаслиги.

Тижорат сирининг мазмуни ва ҳажми унинг мулкдори томонидан белгиланади.

(Давоми 3-бетда/)

Тараддуд

Мавсумда муаммолар бўлмаслиги учун

Президентимиз Ислам Каримовнинг жорий йил 27 июндаги Республика иқтисодиёти тармоқларини 2014-2015 йиллар куз-қиш даврида барқарор ишлашга тайёрлашни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисидаги қарори асосида ишлаб чиқилган чора-тадбирлар дастурида коммунал хўжалик, уй-жой мулкдорлари ширкатлари ва бошқа тегишли тармоқлар зиммасига тизимлаштирилган ишларни талаб даражасида йўлга қўйиш, истеъмолчиларга куз-қиш мавсумида узлуксиз ҳамда сифатли хизмат кўрсатиш борасида катта масъулият юкланган. Бу борада республикада кенг қўлланма ишлар бажарилмоқда.

Жумладан, жойлардаги иссиқлик, газ, ичимлик, оқова сув қувурлари ва электр тармоқлари, хусусан, трансформатор пунктлари мукамал таъмирдан чиқарилмоқда. Шунингдек, иссиқлик етказиб берувчи қозонхоналар ҳам таъмирланаётди.

Амалга оширилаётган бундай ишлар тармоқдаги мавжуд камчиликларни бартараф этиш, аҳолига кўрсатилётган хизматлар сифатини янада оширишда муҳим аҳамиятга эга бўлиб, хонадонлар ва корхоналарнинг қиш мавсумини муаммосиз ўтказишни таъминлаш имконини беради.

Куз-қиш даврини хотиржам ўтказишни таъминлаш мақсадида олиб борилаётган бундай кенг қўлланма тадбирлар аҳоли турмуш даражасини оширишга қаратилаётган юксак эътиборнинг яна бир ифодасидир.

Мамлакатимизда фуқаролик жамияти асослари шаклланиб, демократик принциплар ривожланиб бормоқда. Айниқса, иқтисодиётни эркинлаштириш ҳамда тадбиркорликни ривожлантиришнинг ҳуқуқий асослари тобора мустаҳкамланмоқда.

Демократик давлатда иқтисодий ўзгаришларнинг муҳим мезони

Бу борада Президентимиз Ислам Каримовнинг ташаббуси билан иқтисодиётни янада ривожлантириш бўйича қатор қонун, фармон ва қарорлар қабул қилиниб, тадбиркорликни ривожлантиришнинг жаҳон стандартларига мос ҳуқуқий асослари яратилди.

Хусусан, мамлакатимиз мустақил тараққиётининг дастлабки босқичида бозор иқтисодиётининг асосларини, авваламбор, қонунчилик базасини шакллантириш учун шароит яратишга қаратилган бўлса, ислохот-

ларнинг кейинги босқичида тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришга қаратилди.

Уларнинг барчаси иқтисодиётимизни янада либераллаштириш ва модернизация қилишда "Ўзбек модели"ни яратишга асос бўлди.

Яратилган қонуний асослар ҳозирги кунда ишлаб чиқаришни барқарор ривожлантиришга олиб келди, улар амалга оширилаётган бозор ислохотларининг орта қайтмаслигининг кафолати бўлиб хизмат қилмоқда.

Ушбу норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар солиқ юкини камайтириш, солиқларни унификация қилиш ва солиққа тортиш тартибини соддалаштириш, тадбиркорлик субъектларига ҳар томонлама қўмаклашиш ҳамда уларнинг ҳуқуқий эркинлигини оширишга хизмат қилмоқда. Ана шу ислохотларнинг яққол исботи сифатида йилдан-йилга ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш суръатларининг ошиб бораётганини келтириш мумкин.

(Давоми 5-бетда/)

Юртимиз қонунларининг янада либераллашуви

Ҳар қандай давлат, ҳар қандай жамият ўз тараққиёт йўлини танлаб олар экан, бу йўл албатта унинг келажагини, ушбу давлат, унда истиқомат қиладиган ҳар бир инсон тақдири-ни белгилашда муҳим ва ҳал қилувчи аҳамият касб этади. Ўзбекистон ҳам ўз мустақиллигининг ўтган қисқа даври мобайнида эришган ютуқлари ва марралари билан ҳеч му-болагасиз ўз мустақил тараққиёт йўлидан собитқадамлик билан барқарор ривожланаётган келажаги буюк давлат эканлигини бугун нафақат шу юртда яшаётган ҳар бир инсон, балки бошқа ривожланган давлатлар, халқаро жамоатчилик ҳам эътироф этмоқда.

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг илк кунларида-ноқ замон талабларига ва халқаро тан олинган принципларга жавоб берадиган меъриёрий-ҳуқуқий базани яратишга киришди. Яратилган ҳар бир ҳуқуқий норманинг негизини инсон манфаатлари ташкил этди.

(Давоми 5-бетда/)

Ёшлар тарбияси — умуммиллий вазифа

Юртимизда амалга оширилаётган кенг қўлмали иш-тирокини таъминлаш, юксак маънавиятли, мустақил ва эркин фикрлайдиган, замонавий илм-фан ютуқларини пухта ўзлаштирган, ҳар томонлама соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш мақсадида 2014 йил 6 февралда Президентимизнинг "Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори қабул қилинди.

Вилоятимизда давлатимиз раҳбарининг мазкур қарори ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиясининг 2014 йил 19 февралдаги қарори ижроси бўйича жорий йилда муайян ишлар амалга оширилди.

"Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарор ижроси юзасидан 2014 йил 11 февралда вилоят ҳокимининг қарори қабул қилинган. Мазкур қарорлар вилоят ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиянинг кенгайтирилган йиғилишида аҳолига қўриб чиқилиб, ижросини таъминлаш учун шаҳар ва туман ҳокимликлари ҳамда вилоят ишчи гуруҳларига юборилган.

Давлатимиз раҳбарининг мазкур қарори билан тасдиқланган "Ўзбекистон Республикасида 2014 йилда ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар Дастури"нинг 51-бандига асосан вояга етмаганларнинг кўнгил очиш (дам олиш) жойларида тунги вақтда ота-она-сидадан бири ёки унинг ўрнини босувчи шахсининг қузатувисиз бўлишлари ҳамда беҳаёлик, зўравонлик ва шафқатсизликни тарғиб қилувчи маҳсулотларни тайёрлаш, вилоят ҳудудига олиб кириш, тарқатиш, реклама қилиш ва намойиш этилишининг олдини олиш бўйича қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, вояга етмаган ёшларнинг кўнгил очар (дам олиш) жойларида тунги вақтда ота-онасининг қузатувисиз бўлишнинг олдини олиш бўйича 439 маротаба, шундан ресторан, кафе, барларда 112 маротаба, тунги клубларда 58 маротаба, компьютер ва интернет клубларида 154 маротаба ва бошқа кўнгил очиш (дам олиш) жойларида 115 маротаба рейдлар ўтказилди.

Рейдлар давомида тунги вақтларда ота-онаси ёки уларнинг ўрнини босувчи шахсларнинг қарамоғисиз

кўнгил очар жойларда бўлган вояга етмаган 7 нафар мактаб ва 10 нафар коллеж ўқувчиси аниқланди. Уларнинг ота-оналарига нисбатан белгиланган тартибда ҳужжатлар расмийлаштирилиб, кўриб чиқиш учун ҳокимликлар ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссияларга юборилди ҳамда кўнгил очиш (дам олиш) муассасаларининг 7 нафар мансабдор шахсларига нисбатан МЖТКнинг 188-2-моддасига асосан маъмурий иш кўзғатилиб, жиноят ишлари бўйича судлар томонидан 2 млн. 594 минг 835 сўм миқдорда жарима жазоси қўлланилган. Бундай кўнгилсизликларнинг олдини олиш мақсадида 143 маротаба давра суҳбати ўтказилди. Оммавий ахборот воситаларида 46 маротаба чиқиш қилинди.

Бундан ташқари, республика Маънавият тарғибот марказининг вилоят бўлими, солиқ ва божхона бошқармалари, вилоят хотин-қизлар кўмитаси, "Маҳалла" хайрия жамоат фонди ва "Қамолот" ЁИХ вакиллари билан ҳамкорликда беҳаёлик, зўравонлик ва шафқатсизликни тарғиб қилувчи маҳсулотларни тайёрлаш, вилоят ҳудудига олиб кириш, тарқатиш, реклама қилиш ва намойиш этилишининг олдини олиш мақсадида 903 маротаба рейд ўтказилди. Рейдлар давомида 10 та қонунбузарлик ҳолатлари аниқланиб, 4147 та аудиовизуал маҳсулот ва 2 та компьютер жамланмаси олиб қўйилди.

Вилоятдаги умумий ўрта ва ўрта махсус касб-хунар таълими муассасалари ва академик лицейлар ўқувчилари давомати ўрганилиб, узрли сабабларсиз мунтазам дарс машғулотларига қатнашмаётган ўқувчиларни дарс машғулотларига қайтариш бўйича ота-оналари ва уларнинг ўрнини босувчи шахслар билан тушунтириш ишлари олиб борилди.

Хотин-қизлар кўмитаси, "Маҳалла" хайрия жамоат фонди ва ҳуқуқ-тартибот идоралари билан ҳамкорликда олиб борилган тушунтириш тадбирлари натижасида ниҳоят тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузган 15 нафар ота-она ва 17 нафар диний маросимни амалга оширган шахс маъмурий жавобгарликка тортилган.

Ёшлар орасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олишга қаратилган "Ёшлар ва қонун" тарғибот лўйҳасини амалга ошириш бўйича чора-тадбирлар режаси ижроси юзасидан вилоятда 15 та ишчи гуруҳи тузилиб, уларга жами 168 нафар шахс бириктирилган.

Ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, ҳуқуқий онги ва маданиятини шакллантириш, дунёвий, илмий ва

Дилфуза КҲЧКОВА,
Қашқадарё вилоят прокурорининг
катта ёрдамчиси

ахлоқий савиясини ошириш, сохта диний ғояларга қарши мустаҳкам мафкуравий тафаккурни шакллантириш борасида гуруҳлар томонидан 123 маротаба тадбир ўтказилди.

Ёшлар диний экстремистик ғоялар таъсирига тушиборининг олдини олиш, уларнинг дунёвий ва диний билимларини оширишга қаратилган қўлланмалар ва маърузалар, шунингдек, вилоят телерадиокомпанияси билан ҳамкорликда "Огоҳ бўлинг, одамлар!" руқнида "Диний экстремизм ва терроризм — ёшларга таҳдид", "Огоҳ ва ҳушёр бўлайлик, азиз юртдошлар!" каби мавзуларда ёшларни огоҳликка чақирувчи видео ва радиороликлар тайёрланиб, мунтазам равишда эфирга узатилиб келинмоқда.

Ёшларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш мақсадида барча таълим муассасаларида "Ҳуқуқий саводхонлик бурчаги" ташкил этилган.

Таълим муассасалари, меҳнат жамоалари ва маҳаллаларда "Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси", "Ҳам маънавий, ҳам жисмоний соғлиқ даркор", "Бола одоби билан гўзал" каби мавзуларда 19 та тарғибот тадбирлари ташкил этилди. Вояга етмаганлар ўртасида мажбурий умумий ўрта таълим, ўрта махсус касб-хунар таълимини кенг тарғиб қилиш ва шу асосда ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш мақсадида туркум кўрсатувлар тайёрланди. Ёшларнинг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш мақсадида таълим муассасаларида 34 та давра суҳбати ўтказилди. Ички ишлар идораларининг профилактик ҳисобидида турвчи ёшлар ҳамда вояга етмаганлар ўртасида "Келажаки биз яратимиз" мавзусида 12 маротаба семинар-тренинг ташкил этилди.

Тарбияси оғир, носоғлом оила фарзандлари ва профилактик рўйхатда турувчи ёшлар ўртасида "Биз келажакка ишонамиз" мавзусида вилоят ёшлар форумини ўтказиш режаси ишлаб чиқилди.

Ёшларга оид давлат сиёсатини ҳаётга татбиқ этиш учун қилинаётган саъй-ҳаракатлардан қўлланган пировард мақсад — фарзандларимизнинг биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта, бахтли бўлиши, мамлакатимиз истиқлоли учун масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир, миллий ўзлигини, қимминг, қандайд буюк зотларнинг вориси эканини, Ватан тугйусини чуқур англайдиган, иродаси мустаҳкам, юксак маънавиятли бўлиб етишишига эришишдан иборат. Зеро, Юртбошимиз таъкидлаганидек, келажакда Ўзбекистон юксак даражада тараққий этган иқтисодиёти билангина эмас, балки билимдон, маънавий жиҳатдан етуқ фарзандлари билан ҳам ҳаёгоний қойил қолдириши лозим.

Шарқда азалдан фарзанда тарбиясида жисмоний, ақлий ва маънавий тарбияга алоҳида эътибор қаратилган. Улар уйғун олиб бориладигани бола ҳар томонлама етуқ, жамиятга нафти тегадиган, Ватан тараққийига хизмат қиладиган шахс бўлиб қамолга етади.

Баркамол авлод орзусида

Илҳом БОЛЕБЕКОВ,
Жиззах вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

Юртимизда вояга етмаганлар ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш, уларнинг қонуний манфаатларини муҳофаза этиш, энг асосийси, баркамол авлодни тарбиялаш масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилган. Вояга етмаганлар манфаатларини ҳимоя қилиш борасида мустаҳкам ҳуқуқий базанинг яратилгани, самарали ижтимоий ҳимоя тизимининг жорий этилгани, замонавий таълим муассасаларининг барпо этилаётгани, вояга етмаганлар ҳамда ёшларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга қаратилган кенг қамровли чора-тадбирларнинг амалга оширилаётгани бу сиёсатнинг яққол ифодасидир. Зеро, Президентимиз таъбири билан айтганда, "Ҳар қайси давлат, ҳар қайси миллат аввало ўз фарзандлари қиёфасида, униб-ўсиб келаётган ёш авлод тимсолида шу халққа хос хусусият ва фазилатларни намойён этадиган, унинг азалий орзу-интилошларини рўёбга чиқарадиган буюк кучни кўради".

Бугунги кунда мамлакатимизда амалга оширилаётган ҳар бир ислохот замирида баркамол авлод орзуси муҳассам. Вояга етмаганларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг назоратсиз, қаровсиз қолиши ҳамда улар ўртасида содир этилаётган ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг келиб чиқиш сабаблари, шарт-шароитларини аниқлаш ва бартараф этиш чораларини қўришга, нотинч оилалар, тарбияси оғир бўлган ёшларни аниқлаб, улар билан тарбиявий иш олиб боришга жиддий эътибор қаратилмоқда.

Жиззах вилоят прокуратураси органлари томонидан умумтаълим мактабларининг 9-синф битирувчиларини академик лицей ва касб-хунар коллежларига тўлиқ қамраб олиш, улардаги таълим йўналишини танлашга қўмаклашиш, қизларни эрта турмушга бериш ҳолатларининг олдини олиш, ўқувчиларнинг давомати ва фанларни ўзлаштириш даражасини янада ошириш борасидаги ишлар доимий равишда ўрганиб боришмоқда. Бу борада бир қатор назорат тадбирлари ўтказилди.

Маълумот ўрнида айтиш лозимки, 2013-2014 ўқув йилида вилоятдаги 539 та умумтаълим мактабларининг 9-синфини 21233 нафар ўқувчи тамомлади. Ўқувчиларнинг 99,8 фоизи касб-хунар коллежлари ва академик лицейларга ҳужжат топширган.

Шунингдек, 2014-2015 ўқув йили учун белгиланган қабул режасидан ортқ ҳужжатлар келиб тушган 5 та, жумладан, 1 та академик лицей ва 4 та коллежларда саралаш тест синовлари ўтказилди. Тест синовлари натижасига кўра таълимга қамраб олинмаган 2383 нафар битирувчилар уларнинг розилиги билан бошқа таълим муассасаларига жойлаштирилди.

Бу борада ўтказилган текширишларда аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан тегишли чоралар қўрилмоқда. Жумладан, Жиззах шаҳар прокуратураси томонидан шаҳар ҳудудидagi касб-хунар коллежларида бу борадаги ишлар аҳоли ўрганилганда бир қатор қонунбузилиш ҳолатларига йўл қўйилганлиги аниқланди.

Хусусан, Жиззах уй-жой коммунал хўжалик касб-хунар коллежи масъул ходимлари томонидан аҳоли гавжум жойларда баннерлар ўрнатилмаганлиги, коллежга қабул қилинган айрим битирувчиларнинг ҳужжатларига аризалар тўлдирилмаганлиги, баъзи ҳолларда битирувчиларнинг рўйхатини интернет базасига киритишда уларнинг исми-фамилияларини нотўғри киритиш ҳолатларига йўл қўйилганлиги аниқланди. Мисол учун, Ғаллаорол туманидаги 2-сонли академик лицей директори Б.Рахмонов умумтаълим мактаби битирувчилари М.Синдарова, О.Солиев, М.Уматов, Х.Турдибоев, Р.Беркутов, А.Эрназаровларнинг шаходатномасида "3" бахоси борлигини ваҳ қилиб, лицейга ҳужжатларни қабул қилмаган. (Туман прокуратурасининг аралашуви билан бу ўқувчиларнинг ҳужжатлари лицейга қабул қилиниши таъминланди ва лицей директорига нисбатан интизомий жавобгарлик тўғрисида иш қўзғатилди).

Бундан ташқари, турли сабабларга кўра ўқишга бормай қўйган, хориқга ишлаш учун чиқиб кетган ўқувчилар аниқланиб, уларнинг ота-оналари, таълим муассасалари раҳбарлари, маҳалла фаоллари ва бошқа жамоатчилик вакиллари кенг жалб қилган ҳолда уларни таълимга қайтариш чоралари қўрилмоқда. Жумладан, Мирзачўл агроиқтисодий касб-хунар коллежи ўқувчиси О.Тўрабеков 2013 йилда ишлаш учун Россия Федерациясига чиқиси натижасида ўқишини ташлаб кетган. Олиб борилган тушунтириш ишлари натижасида бу ўқувчи ўқишга қайтарилди.

Шунингдек, прокуратура томонидан кенг жамоатчилик билан ҳамкорликда оилада тиббий маданиятни шакллантириш, қизларни оилавий ҳаётга тайёрлаш, уларни эрта турмушга беришининг олдини олиш, мажбурий таълим билан тўлиқ қамраб олиш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш борасида тушунтириш ва тарғибот тадбирлари ўтказиб келинмоқда.

Таъкидлаш жоизки, мустақиллик йилларида мамлакатимизда ҳеч қандам кам бўлмаган бахтли авлодни шакллантириш йўлида том маънода тарихий қадамлар қўйилди. Шунинг унутмаслигимиз лозимки, ёшлар ва вояга етмаганларга кўрсатилган ғамхўрлик уларнинг баркамоллигини таъминлаш билан бир қаторда, ватанимизнинг иқтисодий, сиёсий ва интеллектуал салоҳиятини оширишга хизмат қиладиган.

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни Тижорат сири тўғрисида

/Давоми. Бошланиши 1-бетда/

5-модда. Тижорат сирини ташкил этиш мумкин бўлмаган маълумотлар

Қуйидаги маълумотлар тижорат сирини ташкил этиш мумкин эмас:

- давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим бўлган мол-мулкка доир ҳуқуқлар ва бу ҳуқуқлар бўйича битимлар тўғрисидаги;
- юридик шахснинг таъсис ҳужжатларидаги, юридик шахслар, якка тартибдаги тадбиркорлар ва юридик шахс ташкил этмаган деҳқон ҳўжаликлари ҳақидаги ёзувлар тегишли давлат реестрларида киритилганлиги фактини тасдиқлайдиган ҳужжатлардаги;

- тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи ҳужжатлардаги;
- давлат унитар корхонасининг, давлат муассасасининг мол-мулки таркиби тўғрисидаги ва улар томонидан тегишли бюджет маблағларидан фойдаланилиши ҳақидаги;

- атроф муҳитнинг ифлосланиши, ёнғин хавфсизлигининг ҳолати, санитария-эпидемиологик ва радиационий вазият, озик-овқат маҳсулотлари хавфсизлиги ҳамда ишлаб чиқариш объектларининг хавфсиз фаолият кўрсатишини, ҳар бир фуқаронинг ва бутун аҳолининг хавфсизлигини таъминлашга салбий таъсир кўрсатувчи бошқа омиллар ҳақидаги;
- ҳодимларнинг сони ва таркиби, меҳнатга ҳақ тўлаш тизими ва меҳнат шарт-шароитлари тўғрисидаги, шу жумладан меҳнатни муҳофаза қилиш, ишлаб чиқаришдаги жараҳатланишлар ва касб касалликлари кўрсаткичлари, шунингдек бўш иш ўринлари бор-йўқлиги ҳақидаги;
- иш берувчиларнинг иш ҳақи тўлаш ва ижтимоий тўловлар бўйича қарзорлиги тўғрисидаги;

- қонун ҳужжатлари бузилишлари ва бундай бузилишларни содир этганлик учун жавобгарликка тортиш фактлари тўғрисидаги;

- давлат мулки объектларини хусусийлаштириш бўйича танловларнинг ёки ким ошди саволларининг шартлари ҳақидаги;

- нотижорат ташкилотлар даромадлари, иш микдорлари ва тузилиши, ушбу ташкилотларнинг мол-мулки микдорлари ва таркиби ҳақидаги, уларнинг харажатлари, бу ташкилотлар ҳодимларининг (аъзоларининг) сони ва меҳнатига ҳақ тўлаш, нотижорат ташкилотнинг фаолиятида фуқароларнинг текин меҳнатидан фойдаланилиши тўғрисидаги;

- юридик шахс номидан ишончмасиз иш юритиш ҳуқуқига эга бўлган шахсларнинг рўйхати ҳақидаги;
- давлат статистика ҳисоботи сифатида тақдим этилиши лозим бўлган маълумотлар.

Ошкор этилиши шартлиги ёки фойдаланиши чеклашга йўл қўйилмаслиги бошқа қонунда белгиланган маълумотлар тижорат сирини ташкил этиш мумкин эмас.

6-модда. Тижорат сири мулкдорининг ҳуқуқлари

Тижорат сири мулкдорининг ҳуқуқлари мулкдор томонидан ахборотга нисбатан тижорат сири режими ўрнатилган пайтдан эътиборан вужудга келади.

Тижорат сирининг мулкдори қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- тижорат сири режими ёзма шаклда белгилаш, ўзгартириш ва бекор қилиш;
- тижорат сиридан фойдаланиш тартиби ва шартларини белгилаш;
- меҳнат муносабатлари жараёнида тижорат сиридан фойдаланишга ижозат бериш ёки ижозат беришни тақиқлаш;
- тижорат сиридан ўз эътиёжлари учун фойдаланиш;

- тижорат сири унинг махфийлигини муҳофаза қилиш тўғрисидаги шартлар киритилишини назарда тутидиган шартномалар асосида фуқаролик муомаласига киритиш;

- тасодифан ва (ёки) янглишиб амалга оширилган ҳаракатлар натижасида тижорат сирини қўлга киритган шахслардан унинг махфийлиги муҳофаза қилинишини талаб қилиш;

- тижорат сири учинчи шахслар томонидан ошкор этилган, қонунга хилоф равишда олинган ёки ундан қонунга хилоф равишда фойдаланилган ҳолларда ўз

ҳуқуқларини қонунда белгиланган тартибда ҳимоя қилиш, шу жумладан ўз ҳуқуқлари бузилиши натижасида етказилган зарарнинг ўрни қопланишини талаб қилиш.

Тижорат сирининг мулкдори қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

7-модда. Тижорат сирини муҳофаза қилиш муддати

Тижорат сирини муҳофаза қилиш тижорат сирининг махфийлиги йўқолидиган пайтга қадар унинг мулкдори ва (ёки) конфидент томонидан амалга оширилади.

8-модда. Тижорат сири режими ўрнатиш

Тижорат сири режими тижорат сирининг мулкдори томонидан ўрнатилади. Тижорат сири режими ўрнатиш шартнома асосида конфидент зиммасига ҳам юклатилиши мумкин.

Тижорат сирининг мулкдори "тижорат сири" грифини қўйиш ва олиб ташлаш, тижорат сирини қўлга киритиш, ундан фойдаланиш ва уни ошкор этиш шартларини, муҳофаза қилиш усулларини, тижорат сирини топшириш воситаларини танлашни мустақил равишда белгилайди.

Тижорат сири режими тижорат сирининг мулкдори ёки конфидент томонидан ушбу Қонуннинг 10-моддасида назарда тутилган чора-тадбирлар қўрилганидан кейин ўрнатилган деб ҳисобланади.

Тижорат сири режимида мамлакат конституциявий тузumi асосларини ҳимоя қилиш, давлат мулофаси ва хавфсизлигини, фуқароларнинг ахлоқини, соғлигини, бошқа шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини таъминлаш талабларига зид мақсадларда фойдаланилиши мумкин эмас.

Махфийлик ҳақидаги қоидаларни фуқаролик-ҳуқуқий шартномаларга киритиш тижорат сири режими ўрнатишнинг зарурий шартидир.

9-модда. Тижорат сири режими ўзгартириш ёки бекор қилиш

Тижорат сирининг мулкдори, конфидент ўзлари тузган шартномаларда қабул қилинган мажбуриятларни бузмаган ҳолда тижорат сири режими ўзгартириш ёки бекор қилиш ҳуқуқига эга. Тижорат сири режими ўзгартирилганда ёки бекор қилинганда тижорат сирининг мулкдори бу ҳақда конфидентни шартномада назарда тутилган муддатда ёзма шаклда хабардор қилиши шарт.

10-модда. Тижорат сирини муҳофаза қилиш чора-тадбирлари

Тижорат сирини муҳофаза қилиш чора-тадбирлари қуйидагиларни ўз ичига олиши керак:

- тижорат сирини ташкил этувчи маълумотларнинг рўйхати ва ҳажмини белгилаш;

- тижорат сири билан муомалада бўлиш тартибини белгилаш ва бундай тартибга риоя этилиши устидан назорат ўрнатиш;
- тижорат сиридан фойдаланишга ижозат олган шахсларни ҳисобга олиш;
- тижорат сири акс этган моддий жисملарга ёки тижорат сири ўз ичига олган ҳужжатларнинг рекузитлари таркибига унинг мулкдорини кўрсатган ҳолда "тижорат сири" грифини қўйиш.

Тижорат сирининг мулкдори, конфидент тижорат сирини муҳофаза қилиш бўйича қонун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа чора-тадбирларни ҳам қўллашга ҳақли.

Тижорат сирини муҳофаза қилиш бўйича чора-тадбирларни ташкил этиш ҳамда уларнинг бажарилишини назорат қилиш тижорат сирининг мулкдори ва (ёки) конфидент зиммасига юклатилади.

11-модда. Тижорат сирини меҳнат муносабатлари жараёнида муҳофаза қилиш

Тижорат сирининг муҳофаза қилинишини таъминлаш мақсадида иш берувчи (тижорат сирининг мулкдори, конфидент): ўз меҳнат вазибаларини бажариш учун тижорат сиридан фойдаланиши зарур бўлган ходимни тижорат сирини ташкил этувчи маълумотлар рўйхати билан тилхат олган ҳолда таништириши;

ҳодимни иш берувчи томонидан ўрнатилган тижорат сири режими ва уни бузганлик учун жавобгарлик чоралари би-

лан тилхат олган ҳолда таништириши; иш берувчи томонидан ўрнатилган тижорат сири режимида риоя этиши учун ходимга зарур шарт-шароитларни яратиш шарт.

Ходимнинг тижорат сиридан фойдаланиши, агар бу унинг меҳнат вазибаларида назарда тутилмаган бўлса, ўзининг розилиги билан амалга оширилади.

Тижорат сирининг муҳофаза қилинишини таъминлаш мақсадида ходим:

- иш берувчи томонидан ўрнатилган тижорат сири режимида риоя этиши;
- иш берувчининг розилигисиз тижорат сирини ошкор этмаслиги ва ундан шахсий мақсадларда фойдаланмаслиги;

- меҳнат шартномаси (контракт) бекор қилинганда ўз фойдаланишида бўлган, тижорат сири акс этган моддий жисملарни иш берувчига топшириши ёки уни мазкур жисملардан иш берувчининг назорати остида йўқ қилиб ёхуд ўчириб ташлаши шарт.

Тижорат сирининг муҳофаза қилинишини таъминлаш мақсадида меҳнат шартномаси (контракт) ёки фуқаролик-ҳуқуқий шартномада қуйидагилар назарда тутилиши керак:

- ҳодимнинг ва тижорат сири мулкдори ёки конфидент бўлган иш берувчининг тижорат сири муҳофаза қилинишини таъминлаш бўйича мажбуриятлари;

- меҳнат шартномаси (контракт) ёки фуқаролик-ҳуқуқий шартнома бекор қилинганда кейин собиқ ходим тижорат сирини ошкор этмаслиги шарт бўлган муддат.

Ходим меҳнат шартномаси (контракт) ёки фуқаролик-ҳуқуқий шартномада назарда тутилган вазибаларни бажариши муносабати билан фойдаланишга ижозат олган тижорат сирига қонунга хилоф равишда тижорат сири режими ўрнатилганлиги устидан суд тартибида шикоят қилиш ҳуқуқига эга.

12-модда. Меҳнат муносабатлари жараёнида тижорат сиридан фойдаланиш бекор қилиш учун асослар

Меҳнат муносабатлари жараёнида тижорат сиридан фойдаланиш бекор қилиш учун қуйидагилар асос бўлади:

- меҳнат шартномасининг (контрактнинг) ёки фуқаролик-ҳуқуқий шартноманинг бекор қилиниши;

- тижорат сирини ошкор этмаслик бўйича олинган мажбуриятларнинг бузилиши.

Қонун ҳужжатларида ёки шартномага мувофиқ бошқа ҳолатлар ҳам меҳнат муносабатлари жараёнида тижорат сиридан фойдаланиш бекор қилиш учун асос бўлиши мумкин.

Меҳнат муносабатлари жараёнида тижорат сиридан фойдаланишнинг бекор қилиниши ходимни тижорат сирини ошкор этмаслик бўйича ўз зиммасига олган мажбуриятлардан озод этмайди.

13-модда. Ҳўжалик юритувчи субъектларининг ўзаро муносабатларида тижорат сирининг муҳофаза қилиниши

Ҳўжалик юритувчи субъектлар томонидан савдо-иқтисодий, фан-техника, валюта-молиявий ва бошқа муносабатлар амалга ошириладиганда келишувчи тарафлар тижорат сирини ташкил этувчи маълумотларнинг тавсифини ва рўйхатини, шунингдек унинг муҳофаза қилинишини таъминлаш бўйича ўзаро мажбуриятларни алоҳида шартлашиб олади.

14-модда. Тижорат сири унинг мулкдори томонидан конфидентга топширилганда тижорат сирини муҳофаза қилиш

Тижорат сирининг мулкдори шартномага мувофиқ ўзи томонидан конфидентга топширилган тижорат сирини ошкор этмаслиги шарт.

Конфидент ўзи шартнома бўйича олган тижорат сирининг махфийлигини сақлаши шарт.

15-модда. Тижорат сирини тақдим этиш

Агар тижорат сирини талаб қилиб олиш қонун ҳужжатларига мувофиқ давлат органининг ваколатига кирса, тижорат сирини тақдим этиш мазкур давлат органининг асослангирлан талабига кўра тижорат сирининг мулкдори ёки конфидент томонидан текин амалга оширилади.

Тижорат сирини тақдим этиш тўғрисидаги асослангирлан талаб, агар қонунда бошқача қоида белгиланмаган бўлса, давлат органининг ваколатли мансабдор шахси томонидан имзоланган бўлиши, унда тижорат сирини талаб қилиб олишнинг мақсади ва ҳуқуқий асоси, уни тақдим этиш муддати кўрсатилган бўлиши керак.

Тижорат сирини тақдим этиш тижорат сирининг мулкдори ёки конфидент томонидан рад этилган тақдирда, давлат органи уни суд тартибида талаб қилиб олишга ҳақли.

16-модда. Тижорат сирини тақдим этишда унинг махфийлигини таъминлаш

Давлат органлари ўзларига тижорат сирининг мулкдори ёки конфидент томонидан тақдим этилган тижорат сирининг махфийлигини таъминловчи шарт-шароитлар яратиши шарт.

Давлат органларининг ходимлари ҳимат вазибаларини бажариши муносабати билан ўзларига маълум бўлиб қолган тижорат сирини ошкор этишга ёки бошқа шахсларга, шу жумладан давлат органларига топширишга, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно, шунингдек ундан гаразли ёки бошқа шахсий мақсадларда фойдаланишга ҳақли эмас.

17-модда. Тижорат сири билан судда таништириш чегаралари

Суд муокамаси чоғида судни ва ишда иштирок этувчи шахсларни тижорат сири билан таништиришга тижорат сирининг мулкдори ёки конфидент даъвогар ёки жавобгар сифатида иштирок этаётган низоининг мазмунига бевосита тааллуқли бўлган қисми бўйича йўл қўйилади.

Суднинг тижорат сиридан чекланмаган ҳолда фойдаланишга фақат қуйидаги ҳолларда рўхсат берилади:

тижорат сири мулкдорининг ёки конфидентнинг давлат органлари билан низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фаолияти тугатилганда;

тижорат сири ворислик объекти бўлганда ворислик ҳуқуқи хусусидаги низоини;

тижорат сири мулкдорининг банкротлиги тўғрисида иш қўзғатилганда, тижорат сирининг мулкдори тугатилганда ёхуд унинг фао

Меҳнат — муваффақиятлар асоси

Юртимизнинг барқарор ривожланишига аҳоли бандлиги, ёшларни иш билан таъминлаш устувор вазифалардан ҳисобланади. Бу борада янги иш ўринларининг яратилиши муҳим аҳамиятга эгадир. Шу боис ҳам, "Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ҳамда соҳага доир қонунони ҳужжатлари ижроси, аҳолини иш билан таъминлашга қаратилган чора-тадбирлар, бу борада маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан олиб борилаётган фаолиятни назорат қилиш прокуратура органлари зиммасидаги долзарб вазифалардандир.

Шундан келиб чиқиб, Наманган вилоят прокуратураси органлари томонидан аҳоли бандлигини таъминлаш, янги иш ўринлари яратиш, касб-ҳунаар коллежлари ва академик лицейлар битирувчиларини ишга жойлаштириш бўйича муайян ишлар амалга оширилиб, зарур чора-тадбирлар қўрилмоқда.

Бу борада "2014 йилда иш ўринлари ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш Дастури" муҳим ҳужжат бўлиб хизмат қилмоқда. Мазкур Дастурда 2014 йилда қатор йўналишлар бўйича мамлакатимизда жами 983 минг 600 та иш ўрни ташкил этиш

қўзда тутилган. Ўз навбатида, унда асосий эътибор таълим муассасалари битирувчиларини, хотин-қизлар, ногиронлар ҳамда аҳолининг ижтимоий қўллаб-қувватлашга муҳтож бошқа тоифаларини ишга жойлаштиришга қаратилган.

Жумладан, ижтимоий муҳофазага муҳтож, иш топишга қийналаётган шахсларни ишга жойлаштириш мақсадида 989 та корхонада 6234 та иш ўрни банд қилиниб, ўтган давр мобайнида шундай шахслардан 1690 нафари ишга жойлаштирилди.

Юқорида айтиб ўтганимиздек, бу борадаги муҳим вазифаларимиздан бири касб-ҳунаар коллежлари бити-

рувчиларининг бандлигини таъминлаш, уларни мутахассислиги бўйича ишга жойлаштиришдир. Айтиш жоизки, вилоятимизнинг ҳар бир шаҳар ва туманида касб-ҳунаар коллежлари битирувчиларини эгаллаган касбига мувофиқ ишга жойлаштириш бўйича аниқ йўналтирилган чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, ижроси назоратга олинган.

Бир сўз билан айтганда, вилоятимизда "2014 йилда иш ўринлари ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш Дастури" ижроси жиддий эътиборда. Шунли ҳис этган ҳолда, масъулият билан иш олиб борилаётган жойларда иш ўринлари яратиш ва аҳоли бандлигини таъминлашда ижобий натижаларга эришилмоқда. Аммо айрим ташкилот ва корхоналар, бандликка қўмақлашиш марказлари томонидан мазкур долзарб масалага бепарволик, лоқайдлик билан ёндашиш ҳолатлари ҳам учраб турибди. Оқибатда, янги иш ўринлари яратиш, аҳоли бандлиги, коллеж битирувчиларини иш билан таъминлашда сохта маълу-

Шерзод ТҲУТАБОВЕВ,
Наманган вилоят прокурори ўринбосари

мотлар тузишга, ҳужжатларда қўзбўямачиликка йўл қўйилмоқда. Шу боис ҳам, мазкур ҳолатларнинг олдини олиш юзасидан прокуратура органлари томонидан текширишлар ўтказилди. Текширишларда жами 996 та янги иш ўрни ҳисоботларда қўшиб ёзилгани аниқланди.

Жумладан, Косонсой туманида 2069 та иш ўрни яратилиб, режа юз фоизга бажарилгани қўрсатилган бўлса-да, текширишлар давомида 72 та иш ўрни яратиш факти қўшиб ёзилгани аниқланди.

Мазкур йўналишда ўтказилган текширишлар якуни бўйича қонунбузилишларни бартараф этиш юзасидан вилоят прокуратураси органлари томонидан 150 дан зиёд прокурорлик таъсир чоралари қўлланилди. Қўшиб ёзилган 371 та иш ўринлари ҳисоботлардан чиқарилиб, 43 нафар фуқаронинг ҳуқуқлари тикланди.

Бу масалага эътибор билан ёндашиш лозим

Азалаан Шарқда, хусусан, юртимизда инсонлар тақдирига дахлдорлик туйғуси шаклланган. Барча бир-бирига қўлдан келганча ёрдам бериб, қўмақлашган. Бу анъана истиқлол йилларида олий қадарият даражасига кўтарилди. Юртимизда амалга оширилаётган барча ислохотлар, аввало, инсон учун, унинг манфаатлари ва фаровон турмуш кечиришига қаратилган. Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари қай даражада муҳофаза қилиниши кўп жиҳатдан уларнинг ваколатли давлат органлари, муассасалар ёки халқ вакилларига ариза, талкиф ва шикоятлар билан қилган мурожаатларининг ўз вақтида ва адолатли ҳал этилишида намоён бўлади.

Хақиқатан ҳам ҳар кунги кўпплаб инсонлар турли маъмурий идораларга ҳаётий муаммоларини ҳал қилиш учун, айримлари ҳуқуқий маслаҳат, баъзилари бузилган ҳуқуқ ва эркинликларини тиклашда ёрдам беришларини сўраб мурожаат қилишди. Ушбу мурожаатлар ўз вақтида ўрганилиб, натижаси бўйича мурожаат муаллифига жавоб берилмаса нима бўлади? Мурожаат қилувчининг куттишдан тоқати тоқ бўлади, ёрдам сўраб келган идорасига нисбатан ишончи йўқолади, турли юқори идораларга шикоятлар сони кўпаяди. Демак, ҳар бир раҳбар ёки масъул мансабдор шахс бу масалага алоҳида масъулият билан ёндашмоғи лозим бўлади.

Мазкур ўта долзарб масаланинг ижобий ҳал этилишини таъминлаш мақсадида Самарқанд вилоят прокуратураси органлари томонидан "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги Қонун ижроси юзасидан маҳаллий ҳокимликлар, давлат бошқаруви органлари, назорат-тектирув идоралари ва бошқа муассасаларда мунтазам равишда тизимли текширишлар ўтказиб боришмоқда.

Жумладан, ўтган давр мобайнида маҳаллий ҳокимликлар томонидан бу борада 240 дан ортиқ қонунбузилишлари аниқланган. Оқибатда 60 нафардан зиёд фуқаронинг ҳуқуқлари бузилган. Маҳаллий давлат бошқарув органлари томонидан 160 та мурожаатни кўриб чиқишда қонун талаблари бузилганлиги аниқланди. Хусусан, бундай ҳолат-

лар вилоят халқ таълими, соғлиқни сақлаш, меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш, ер ресурслари ва давлат кадастри бошқармалари, шунингдек, электр таъминоти корхонаси ҳамда уларнинг қўйи тизимларида кузатилди. Қонун талабига кўра, фуқароларнинг ариза ва шикоятлари бир ойгача бўлган муддат ичида, қўшимча ўрганиш ва текширишни талаб этмайдиган ариза ёки шикоятлар ўн беш кундан кечиктирмай кўриб чиқилиши лозим. Бироқ, айрим ариза ва шикоятларни кўриб чиқишда бу талабларни бузилган. Масалан, "Амин Инвест Интернешнл" Ўзбекистон-Россия-Англия қўшма корхонасининг жорий йил 28 феврал кўни фойдаланилган электр энергия учун тўловларни кечиктиришни сўраб ёзган аризаси "Самарқанд худудий электр тармоқлари" ОАЖда шу кунни рўйхатга олиниб, жамият муҳандиси А.Раззоқовга юкланган. Масъул шахс эса ариза келиб тушганига 49 кун бўлиганига қарамаддан, уни асоссиз равишда кўриб чиқмасдан, муаллифга ёзма жавоб хати ҳам юбормаган.

Корхона муҳандиси А.Раззоқов "Артек Интернешнл" Ўзбекистон — Буюк Британия қўшма корхонасининг 28 февралдаги, "Афросиёб Мармар" Ўзбекистон — БАА қўшма корхонасининг 28 февралдаги мурожаатларини ҳам асоссиз равишда кўриб чиқмаган. Текшириш натижасига кўра, А.Раззоқовга нисбатан маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисида иш қўзғатилди ва ОАЖ директори номига қонунбузилиши

ҳолатларини бартараф этиш ҳақида тақдимнома киритилди.

Самарқанд шаҳар ҳокимлигида ўтказилган текширишда ҳам шу каби қонунбузилишларга йўл қўйилганлиги аниқланди. Масалан, Самарқанд шаҳри "Меҳнат" маҳалласида яшовчи 42 нафар фуқаро "Фидойилар" ва "Гаспирли" кўчалари бир неча йиллардан буён таъмирталаб аҳволда эканлиги, 2008 йилда ётқизилган елим қувурлар сифатсизлиги сабабли бугунги кунда ёрилиб, кўчани сув босиб кетаётганлиги учун кўчаларни ободонлаштиришда амалий ёрдам кўрсатишни сўраб ариза ёзишган. Ариза бўйича бирор-бир текшириш ва ўрганиш ўтказилмасдан, 55 кун ўтгач, шаҳар ҳокими ўринбосари имзоси билан муаллифларга юзакли жавоб юборилган, холос. Текшириш натижасига кўра, шаҳар ҳокимининг ўринбосари ва котибиёт мудирига нисбатан маъмурий ҳуқуқбузарликка оид ишлар қўзғатилди, ҳокимликнинг 2 нафар масъул ходими интизомий жавобгарликка тортилди ҳамда қонунбузилишлари ва уларнинг келиб чиқишига имкониёт яратиб бераётган шарт-шароитларни бартараф этиш тўғрисида Самарқанд шаҳар ҳокими номига тақдимнома киритилди.

Самарқанд шаҳар халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлими мансабдор ва масъул шахслари ҳам фуқаролардан бўлиб қилиб тушган ариза ва шикоятларни қонунда белгиланган муддатда кўриб чиқмаслик, жавоб хатлари юбормаслик, аризаларни бир томонлама кўриб чиқиш ва бошқа шу каби қонунбузилишларга йўл қўйишган. Хусусан, бўлимда фуқаролардан келиб тушган 224 та оғзаки мурожаатлар рўйхатга олиш дафтарига юза-

ки равишда қайд қилинган. Бироқ, уларнинг ҳал қилинганлиги ёки ижроси таъминланганлиги ҳақидаги ёзувлар қайд қилиб борилмаган.

Иштихон туман ҳокимлиги, ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими ҳамда архитектура бўлимларида ҳам фуқаролардан келиб тушган мурожаатларни кўриб чиқмаслик, бир томонлама кўриб чиқиш, мурожаат муаллифларига асоссиз жавоб хатлари юбориш ёки жавоб хатлари юбормаслик каби қонунбузилишларга йўл қўйилган. Масалан, фуқаро А.Исакуловнинг 5 февралдаги аризасини кўриб чиқиш туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Р.Хайитовга топширилган бўлса-да, натижаси ҳақида муаллифга жавоб хати юборилмаган. Тумандаги "Митан" фермер ҳўжалиги раисининг фермер ҳўжалиги ва туман ҳокимлиги ўртасида тузилган шартномага ўзгариштириш киритишни сўраб ёзган мурожаатига эса қонун талаблари бузилган ҳолда бир ойдан ортиқ муддат ўтгач, жавоб хати юборилган.

Айрим ҳолларда мутасадди мансабдор шахслар томонидан фуқаролардан келиб тушган мурожаатларни кўриб чиқиш ва ҳал этишга ўта масъулиятсизлик билан ёндашиш ва бу борада ходимлар фаолияти устидан лозим даражада назорат олиб борилмаганлиги оқибатида мурожаатларнинг йўқотилиши каби қўпол қонунбузилиш ҳолатларига ҳам йўл қўйилган. Масалан, "Самарқанд худудий электр тармоқлари" ОАЖ Боғишамол энергосотиш бўлими ҳисобчиси М.Аббосова қонун талабларини кўпол равишда бузиб, Самарқанд шаҳрида яшовчи фуқаро Л.Қамоловнинг 17 январдаги мурожаатини ижро этиш учун қабул қилиб, уни кўриб чиқмасдан, сансалорликка йўл

қўйиб, мурожаатнинг йўқотилишига сабабчи бўлган. Худди шу каби М.Аббосова Самарқанд шаҳрида яшовчи фуқаролар Г.Салимбаева, Р.Хусанова, М.Луқмонова, О.Мелиев, М.Тошпўлатова ва "Ширин Лаззат Гриль" МЧЖнинг мурожаатларини ҳам қонунда белгиланган тартибда кўриб чиқмасдан, муаллифларга жавоб хатлари юборилишини таъминламасдан, йўқотилишига йўл қўйганлиги аниқланди. Ушбу ҳолат бўйича Самарқанд шаҳар прокуратураси томонидан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилди ва айбдор шахслар қонун олдида жавоб беришди.

Ҳар бир раҳбар шуни ёдда сақлаши лозимки, фуқароларнинг мурожаатларига лоқайдлик билан муносабатда бўлиш, албатта, жавобгарликни келтириб чиқаради. Зеро, Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 43-моддасида ҳамда Жиноят кодексининг 144-моддасида фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарлик белгилаб қўйилган.

Айтиш жоизки, фуқаролар аслида мутасадди орган, ташкилот ва идораларга қўпинча бузилган ҳуқуқларининг ҳимоя қилинишини, адолат тикланишини сўраб мурожаат қилишди. Масалани қонуний ҳал қилиш уларда адолатла, юртимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг тўғрилигига, ёрғу келажакка бўлган ишонччи мустақамлайдди. Халқ ишончини оқлаш эса қайси идорада, қайси лавозимда ишламайлик, барчамизнинг бурчимиздир.

Жамшид АҲМЕДОВ,
Самарқанд вилоят
прокуратураси бўлим бошлиғи

ДЕМОКРАТИК ДАВЛАТДА ИҚТИСОДИЙ ЎЗГАРИШЛАРНИНГ МУҲИМ МЕЗОНИ

/Давоми.
Бошланғичи 1-бетда/

Назорат органлари томонидан ўтказилган текширишлар сонининг камайиши, уларнинг режа асосида белгиланган муддатларда ўтказилиши тадбиркорларга эркин фаолият олиб бориш имконини бермоқда.

Конституциямизда белгиланганидек, мамлакатимизда мулкдорларнинг ҳуқуқлари давлат ҳимоясида эканлигига, ҳар бир мулкдор қонуний йўл билан қўлга киритган ва яратган ўз мулкнинг дахлсизлигига асло шубҳа қилмайди.

Бугунги кунда тадбиркорлик билан шуғулланмоқчи бўлганлар учун барча шaroит мавжуд. Ишларини тўғри ташкил қилган тадбиркорлар ўз бизнесига беҳавотир инвестиция киритиши, ишлаб чиқариш фаолиятини кенгайтириши, маҳсулот ҳажми ва олаётган даромадини кўпайтириши, ўз мулкига ўзи эгаллик қилиши, фойдаланиши, тасарруф этиши мумкинлигини яхши билади.

Ҳар қандай бошланган ишнинг муваффақияти замирида аввало, ҳалоллик, поклик ва энг муҳими ҳалқ, давлат манфаати муҳассам бўлган дагина мақсадга эришилади.

Биламизки, барча тадбиркорлик субъектлари бирдек ривожлана олмайди. Улар орасида иқтисодий нозор аҳволга тушиб қолганлари ҳам бўлади. Бундай тадбиркорлик субъектларининг банкротлиги қонун асосида амалга оширилади.

Бош прокуратура ҳузуридаги Солиқ, валютга оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департамен-

ти органлари томонидан мамлакатимиз иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш, тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоя қилишга қаратилган қонунлар ижросини таъминлаш, шу жумладан, уларнинг фаолиятига асоссиз аралашуш, мол-мулк ёки маблағини талон-торож этиш ва бошқа қонунбузилиши ҳолатларини аниқлаш, олдини олиш ва бартараф этиш борасида муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Қонунлар ижроси бўйича амалга оширилган ишлар таҳлил қилиниб, уларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш бўйича таклифлар бериб келинмоқда.

Бу йўналишда, Олий суд, Олий ҳужалик суди, Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси ҳамда Давлат солиқ қўмитаси билан ҳамкорликда судлар томонидан банкрот деб топилган корхоналарнинг молиявий-ҳужалик фаолиятлари таҳлил қилинганди, охириги йилларда ҳар 10 та корхонадан 9 тасининг банкротларда умуман маблағлари йўқлиги, қарийб 97 фоизда умуман мулк мавжуд эмаслиги аниқланмоқда. Бунинг оқибатида жуда катта зарар суммалари ва бюджет олдидидаги қарзлар судлар томонидан ҳисобдан чиқарилмоқда.

Уларнинг сабаби ўрганилганда, айрим етарлича тадбиркорлик маданиятига эга бўлмаган шахслар тадбиркорлик субъектларини ўзларининг шахсий манфаатлари йўлида ташкил қилиб, қонуний фаолият юритганликлари, ўзгалар мулкни талон-торож қилганликлари, олинган даромадларини қонуний ўзлаштирганликлари аниқланиб, кредиторлардан ва бюджет-

дан бўлган қарзларини қасддан тўламаслик мақсадида корхонани нозор аҳволга олиб келганликлари маълум бўлмоқда.

Шу мақсадда қилинган таҳлилларга асосан, қасддан банкротликка олиб келиш механизмларини аниқлаш ва шундай ҳаракатлар учун қоралар белгилаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 83-моддасида назарда тутилган Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурининг қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи асосида қиритилган таклифга кўра амалдаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди.

Аввало, Вазирлар Маҳкамасининг 2013 йил 14 августдаги 224-сонли "Сохта банкротлик, банкротлики яшириш ва қасддан банкротликка олиб келиш аломатларини аниқлаш ҳолатларидаги тадбиркорлик субъектларидаги таҳлилларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди.

Жорий йилнинг август ойида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати томонидан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунлари, шу жумладан, "Банкротлик тўғрисида" ги Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги Ўзбекистон Республикасининг қонуни қабул қилинди.

Қасддан банкротликка олиб келиш механизминини аниқлаш мақсадида, "Банкротлик тўғрисида" ги Қонунда суд бошқарувчисининг ҳуқуқлари ва мажбурятларини белгилаб берувчи 19-моддасига ўзгартиш киритилиб, суд бошқарувчиси (муваққат бошқарувчи, санация қилувчи бошқарувчи, ташқи бошқарувчи, туғатили бошқарувчиси) "сохта банкротлик, банкротлики яшириш ёки қасддан

банкротликка олиб келиш аломатларини аниқлашга доир ҳаракатларни амалга ошириш ва чора-тадбирлар қўриши ҳамда улар ҳақида кредиторлар йиғилишига, ҳужалик судига, банкротлик тўғрисидаги ишлар бўйича давлат органига, шунингдек, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга хабар бериш" га ҳақли эканлиги тўғрисидаги ҳуқуқий норма билан тўлдирилди.

Банкротлик тўғрисидаги ишда иштирок этувчи шахсларни аниқлаб берувчи мазкур қонуннинг 36-моддаси тўлдирилиб, унда "Банкротлик тўғрисидаги ишда иштирок этувчи шахслар банкротлик тўғрисидаги ишда қўлла-ниладиган ҳар қандай тартиб-таомил жараёнида ҳужалик судига сохта банкротлик, банкротлики яшириш ёки қасддан банкротликка олиб келиш аломатларини аниқлаш мақсадида экспертиза тайинлаш тўғрисидаги илтимоснома билан мурожаат қилиши мумкин" лиги белгиланди.

"Банкротлик тўғрисида" ги Қонунга қўшимчалар ва ўзгартишлар киритилганлиги инобатга олиниб ва қасддан банкротликка олиб келганлик учун жавобгарликини белгилаш мақсадида Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс 179-5- ва Жиноят кодекси 181-1- янги моддалар билан тўлдирилди.

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга киритилган янги моддага кўра, яқка тартибдаги тадбиркор томонидан ёки юридик шахснинг мансабдор шахси, муассиси (иштирокчиси) ёхуд мол-мулкнинг мулкдори томонидан шахсий манфаатларини ёки бошқа шахсларнинг манфаатларини кўзлаб содир

Баҳодир ЗИЯЕВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги
СВОЖДЛКК департаменти
бошлиғи вазифасини бажарувчи

этилган қасддан банкротликка олиб келиш, яъни тўловга қобилиятсизлиқни қасддан юзага келтириш ёки ошириш, ушбу яқка тартибдаги тадбиркорнинг ёки юридик шахснинг барқарор иқтисодий нозорлигига (банкротлигига) олиб келса, кредиторларга зарар етказилишига сабаб бўлса, мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг ўн беш бараваридан йигирма бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Шу каби қонуний ҳаракатлар оқибатда кредиторларга кўп миқдорда зарар етказилишига сабаб бўлса, Жиноят кодексига киритилган янги моддага кўра, жиноий жавобгарлик белгиланиб, айбдорларга нисбатан энг кам ойлик иш ҳақининг юз бараваридан икки юз бараваригача миқдорда жарима ёки беш йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёхуд уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки етказилган моддий зарар айбдорлар томонидан қопланмаган ҳолатда уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланадиган бўлди.

Уйлаймизки, қонунларимизга киритилган ўзгартиш ва қўшимчалар келгусида корхона ва ҳусусий тадбиркорлар томонидан самарали молиявий-иқтисодий ва ҳужалик ишларини амалга оширишга, ҳужалик юритувчи субъектлар ўртасида тузилган шартнома талабларининг ўз вақтида бажарилиши, тадбиркорлик маданиятининг юксалишига, тадбиркорлар ўртасида тенг рақобат муҳитини яратишга хизмат қилади.

ЮРТИМIZ ҚОНУНЛАРИНИНГ ЯНАДА ЛИБЕРАЛЛАШУВИ

/Давоми. Бошланғичи 1-бетда/

Шу жумладан, мамлакатимизда амалга оширилган суд-ҳуқуқ ислохотларида ҳам бош мақсад инсон омилига қаратилган бўлиб, амалга оширилган ишларда асосий эътибор инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, унинг дахлсизлигини таъминлаш, уни қадрлаш ва улуғлашга қаратилган. Хусусан, жиноий жазоларнинг янада либераллаштирилиши, "хабёс корпус" институтига оид нормаларнинг тақомиллаштирилиши, юртимизда ўлим жазосининг бекор қилиниши, қамқоққа олишга санкция бериш ҳуқуқининг судларга ўтказилиши, ярашув институтининг жорий қилиниши, жазо тайинлаш ва ўтат тартибларининг ўзгартирилганлиги, озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган муқобил жазо турларини қўллаш имкониятларининг кенгайтирилганлиги шулар жумласидандир.

Эришилган натижалар билан бир қаторда, суд-ҳуқуқ ислохотларини амалга ошириш доирасида жиноят ва жиноят-процессуал қонунчилик талабларининг янада тақомиллаштирилиши юзасидан тизимли ишлар давом этмоқда. Жумладан, 2014 йил 4 сентябр кунин "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"

ги Қонуни билан "уй қамоғи" эҳтиёт чораси амалиётга тадбиқ этилди.

Мазкур қонун қабул қилинишидан олдин Жиноят-процессуал кодексига муносиб ҳулқ-атворда бўлиш тўғрисида тилхат, шахсий қафиллик, жамоат бирлашмаси ёки жамоанинг қафиллиги, гаров, қамқоққа олиш, вонга етмаганларни кузатув остига олиш учун топшириш, ҳарбий хизматчининг ҳулқ-атвори устидан қўмондонлик кузатуви эҳтиёт чоралари мавжуд бўлган.

Суд-тергов амалиётининг таҳлили аксарият ҳолатларда муносиб ҳулқ-атворда бўлиш тўғрисида тилхат, гаров ва қамқоққа олиш эҳтиёт чоралари қўлланиб келинганлигини кўрсатди.

Сўнгги йилларда жиноий-ҳуқуқий сиёсатнинг либераллаштирилиши натижасида муқобил эҳтиёт чораларининг кенг қўлланиши муносабати билан 2013 йилда қамқоққа олиш эҳтиёт чорасини қўллаш амалиёти 2012 йилга нисбатан 11,9 фоизга камайган.

Шу билан бирга, қамқоқ билан боғлиқ бўлмаган эҳтиёт чора турларини қўллашда айрим муаммолар юзага келган. Ушбу эҳтиёт чораларини қўллаш ҳар доим ҳам жиноий фаолиятни ёки иш бўйича ҳақиқатни аниқлашга тўқинлик қилишга қаратилган ҳаракатларнинг олдини олиш каби мақсадларини тўлиқ таъминлай олмаган.

Шу сабабли қамқоққа олиш эҳтиёт

чорасининг ўрнига ундан енгилроқ бўлган уй қамоғи эҳтиёт чорасини жорий этиш таклиф этилди.

Уй қамоғи айбланувчига нисбатан чеклов ва тақидларни юклаб, яшаётган жойида унинг устидан доимий нозоратни ўрнатишдан иборатдир.

Уй қамоғи тарзидаги эҳтиёт чорасини қўллаш ўз навбатида айбланувчининг ҳаракатларини эркинлигининг чекловига, шунингдек муайян шахслар билан мулоқотда бўлиш, ёзишмалар қабул қилиш ва юбориш, ҳар қандай алоқа воситалари орқали сўзлашувларини ҳамда уй-жойини тарқ этишининг тақидланишини каби чораларни назарда тутди.

Бундай шахсга тақидларнинг барчаси ёки улардан айримлари қўлланилиши белгиланган.

Киритилган ўзгартишларда айбланувчининг ҳулқи устидан электрон воситалар ёрдамида кузатуви амалга ошириш имконияти ҳам назарда тутилган.

Уй қамоғи эҳтиёт чораси қўлланилган шахсларнинг устидан нозорат амалга оширилганда, унинг яшаш уйида эканлигини аниқлаш мақсадида кундузги ва тунги вақтларда кўпи билан бир мартабадан текшириш ўтказилиши мумкин.

Шахснинг соғлиғи ҳолатини ҳисобга олган ҳолда тиббий муассаса уй қамоғида сақлаш жойи этиб белгиланиши мумкин.

Шавкат УМУРЗАКОВ,
Бош прокуратура бошқарма бошлиғи

Жиноятлар тергов қилинаётганда уй қамоғи муддати кўпи билан уч ойни ташкил этади ва зарурат туғилганда қонунда белгиланган тартибда узайтирилиши мумкин.

Ўрнатилган тақидлар уй қамоғида бўлган шахс томонидан бузилган тақдирда унга нисбатан оғирроқ эҳтиёт чораси бўлган қамқоққа олиш тарзидаги эҳтиёт чорасига ўзгартирилади.

Хорижий ҳуқуқшунос олимлар томонидан ўтказилган тақидларга кўра, уй қамоғининг жорий этилиши айрим давлатларда қамқоққа олиш эҳтиёт чораси тахминан учдан бирга қисқарганлигини кўрсатган.

Уй қамоғининг эҳтиёт чораси тизимида киритилиши Ўзбекистон томонидан халқаро метёриларнинг миллий қонунчиликка тадбиқ этилишини таъминлайди.

Уй қамоғининг эҳтиёт чораси сифатида киритилиши озодликдан маҳрум қилиш амалиётини сезиларли қамайишига, бу эса ўз навбатида жиноят содир этган шахсларни ижтимоий мослашувига, қулай шaroитлар яратилишига, қонунга итоаткор турмуш тарзини олиб боришга, оила-ларини сақлаб қолишга ҳамда қамқоқдаги шахслар сонининг қамайишига хизмат қилади.

Бугун пойтахтимизда "Тошхазартрансхизмат" уюшмасининг автобус, трамвай, йўналишли такси ва метрополитени бир кунда ўрта ҳисобда 2 миллион йўловчига хизмат кўрсатади. Аҳолини ташишнинг катта қисми, яъни қарийб 74 фоизи автобуслар улушига тўғри келади. Бу имкониятлар фуқароларимиз узоғини яқин, оғирини енгил қилапти. Бироқ, орамызда кулча бериб, эвазига ундан нон сўрайдиганлар ҳам учраб турибди.

Автокорхонадаги бегона автобус

Фаррух ТОШПУЛАТОВ,

Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖДЛҚК департаментининг матбуот гуруҳи катта инспектори

Тахлиллар, баъзи транспорт уюшмалари тизимидаги корхоналар фаолияти устидан идоравий назорат ва ички ижро интизомининг бўшаштириб юборилганлиги, бу тизимдаги айрим корхона ходимлари ўз хизмат вазифаларига масъулиятсизлик ва ўзибўларчилик билан қараганлиги, корхоналардаги дизель ёқилгисининг саклониши ва сарфланиши ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги оқибатида айрим мансабдор ва моддий жавобгар шахслар томонидан турли суиистеъмолчиликлар ва ўзлаштириш каби ҳолатларнинг кенг тарқалганлигини кўрсатади.

Жумладан, СВОЖДЛҚК департаментининг Сергели туман бўлими ходимлари томонидан ўтказилган тезкор тадбирда давлат мулкига кўз олайтирган баъзи фуқароларнинг ноқонуний хатти-ҳаракати га чек қўйилди. Гап шундаки, тумандаги "4-сонли автобус саройи"га қарашли "IZUSU" русумли микроавтобус хайдовчиси Фазлиддин Мусаев (исм-фамилиялар ўзгартirilган) Спутник даҳасида жойлашган "12-сонли автобус саройи" бош оператори Зарифилло Ботиров билан жиноий тил бириктириб, кингир ишга қўл уришди. Яъни Ф.Мусаев ўзига бириктирилган автобусда З.Ботировнинг кўрсатмаси билан "12-сонли автобус саройи"га кириб, у ердаги ёқилги қуйиш шохобчасидан бир неча бор дизель ёқилгисини ҳеч қандай тегишли ҳужжатларсиз олиб чиқиб, эвазига операторга пулнинг нақдини бериб юради.

Шоввозлар бу сафар ҳам 8 та елим идишда 345 литр ва автобус бакида 255 литр, жами 600 литр дизель ёқилгисини олиб чиқиб кетаётган эдилар. Департамент ходимларининг тезкор тадбирида уларнинг бу ноқонуний хатти-ҳаракатларига чек қўйилди.

Шираси бор ер пашшасиз бўлмайди, деганларидек, нафсининг ортидан қувган бу кимсаларнинг ўз қилмишидан боши эгик бўлди.

Ўз нафси ортидан қувган "устамон"лар ушбу ноқонуний фаолиятлари давомида корхонага тегишли бўлган жами 8 минг 500 литр дизель ёқилгисини 17 млн. сўмга сотганликлари аниқланди. Ушбу ҳолат бўйича дастлабки тергов жараёнида ҳуқуқбузарлар дизель ёқилгисини сотишдан тушган пулларнинг бир қисmini ўз эҳтиёжлари йўлида сарфлаб юборишганини маълум қилишиб, қолган 3 миллион сўмини ўз ихтиёри билан тақдим этишди. Гувоҳи бўлганингиздек, ғишти эгри терилган девор жуда тез қулайди.

Жиноятга эса жазо муқаррар. Ҳуқуқбузарлар судир этган қилмишлари учун қонун олдида жавоб беришиди. Хулоса қиладиган бўлсак, юқоридаги ҳолат ҳаётда ҳуқуқ ва бурчини тўла англамаган ёки қонунга зид равишда турли эгри ишлар билан шуғулланиб, аслида эса, фуқароларнинг қонуний манфаатларига зиён етказиб қолган инсонларга сабоқ бўлса, ажаб эмас.

Таъкиллаш жонки, мактабгача таълимнинг вазифаси бола шахси асосларини шакллантириш, ахлоқ-оқибат қондаларига риоя қилишни, атроф-муҳитни билишга доир қизиқишларини, дастлабки меҳнат кўникмаларини ривожлантириш, билим олишга эҳтиёж уйғотиш, мактабгача тарбия ва бошланғич таълимдаги ўз-ўзини таъминлаш, тарбияланувчи ва ўқувчиларнинг саломатлигини мустаҳкамлашдан иборатдир.

Шу боисдан ҳам, бола боғча ёшига етганида ота-она фарзандини мактабгача таълим муассасасига жойлаштиришга ҳаракат қилади. Лекин баъзи ҳолатларда ушбу таълим муассасаларининг муди-ралари жой йўқлигини

Мудиранинг баҳонаси

айтиб, болани қабул қилишни пайсалга соладилар. Албатта, бундай вазнини тагида нима борлигини тушунган ота-оналар мудирага, "қуруғидан" узатишади.

Тошкент шаҳрининг Чилонзор туманида жойлашган мактабгача таълим муассасаларининг бирига жиянини жойлаштирмоқчи бўлган фуқаро Мунира Мусаева (исм-фамилиялар ўзгартirilган) шу йилнинг феврал ойларида боғча мудираси Зухра Солиҳовага учрашади. М.Мусаеванинг гапларини эшитган, мудира айни кунларда боғчада бўш жой йўқлигини, яна уч ойдан сўнг тайёрлов гуруҳидаги болалар мактабга чиқишини, шундан сўнг жой бўлашини ай-

тади. Орадаги бу муддатни эшитган М.Мусаева қандай қилиб бўлмасин жиянини боғчага жойлаштиришга уринади. Лекин мудира гапида қатъий туриб олади. Иложи йўқлигидан ҳафсалиси пир бўлиб чиқиб кетаётган "клиент"дан садо чиқмагач, мудиранинг ўзи гап очади. Яъни 250 минг сўм берса, жиянини қабул қилишини айтади. М.Мусаева мудиранинг шартин муқаббатга келтириб берган пайтида СВОЖДЛҚК департаментининг Чилонзор туман бўлими ходимлари томонидан қўлга олинади. Жиноят ишлари бўйича Чилонзор туман

Зиёдулла ИНАГАМОВ,
СВОЖДЛҚК
департаментининг Чилонзор
туман бўлими бошлиғи

суди боғча мудираси З.Солиҳованинг қилмишига яраша жазо тайинлаб ҳукм чиқарди.

Аслида фарзандини мактабгача таълим муассасасига жойлаштирмоқчи бўлган ота-оналар ёки уларнинг ўрини босувчи шахслар боғча мудирасига эмас, ўзлари яшайдиган туман ёки шаҳар халқ таълими муассасалари фаолиятини методик таъминлаш ва ташкил этиш бўлимларига учраб, йўл-лашма олишлари керак. Шундай қилсалар, бу каби муаммоларга дуч келмайди.

Ножўя иш — келтирар ташвиш

Мустиқлики сабабли давлатимиз ва ҳукуматимиз томонидан фермерликни янада қўллаб-қувватлаш, моддий-техник ва молиявий базасини мустиқлашга қаратилган эътибор натижасида фермерларга янги имтиёз ва преференциялар тақдим этилмоқда. Бундай имкониятлар ҳар бир фермерни янада фаол ишлашга, давлат ва жамият олдигаги масъулиятини чуқур ҳис қилган ҳолда янги-янги марраларни забт этишга чорламоқда.

Охангаронлик Ҳабибулло Тошматов (исм-фамилиялар ўзгартirilган) ҳам фермерликни йўлга қўйиб, нафақат жамият, балки ўзи ҳамда яқинларининг фаровон ҳаёти учун ҳиссасини қўшиб келатган юртдошларимиздан бири эди. Лекин у шунга қаноат қилмади. Ҳ.Тошматов Ангрен шаҳридаги МЧЖларнинг биридан кўмир харид қилиб, сотишни мақсад қилади ва "ANGREN SAVDO RIZO" МЧЖдан нақд пулга кўмир сотиб олиб, омборхонасига тушириб қўяди.

Ҳ.Тошматовда кўмир борлигини эшитган Ақобир исмли йигит унинг ҳузурига келиб, кўмир сўрайди. Ҳ.Тошматов ҳам махсусотиға "клиент" келганидан хурсанд эди. Чунки, ёз кунлари олиб қўйилган кўмирдан қишда дурустгина фойда қолар эди-да. Хуллас, 15 тонна кўмирни хариддорга 7 млн. 500 минг сўмга нархлаб, пулини сотганидан кейин беришига ҳам рози бўлди. Ақобир эса кўмирни машинасига ортиб, йўлга равона бўлди. Орадан бир ҳафтача вақт ўтиб, Ақобир кўнғироқ қилди ва яна кўмир сўради. Ҳ.Тошматов тоннасини 470 минг сўмдан сотишини айтди. Эртаси куни Ақо-

бир келиб, ўтган ҳафтадаги қарзини бериб, орани очик қилди-да, яна кўмир олмақчилигини билдирди. Кўмир тезда ортилиб, тарозида тортилган эди, 19 тонна-ю 700 килограмм эди.

Ҳ.Тошматов ўзича ҳисоб-китоб қилди ва Ақобирга юзланди:

— Кўмирнинг нархи 9 миллион 259 минг сўм бўлади. Агар шу кўмирни сотиб келсанг, ҳар бир килоси учун 80 сўмдан бир ярим миллион сўм йўл кира учун чиқариб бераман. Шунда менга 7 миллион 759 минг сўм берсанг бўлди, ора очик бўлади.

Ақобир унга миннатдорчилик билдириб, йўл учун ҳужжат тайёрлаб беришни сўра экан, кўмирнинг нархи билан оғирлигини ҳам камроқ кўрсатишни илтимос қилди. Ана шу ерда нафс йўлдан оздирдими ёки бошқа нарса сабаб бўлдим, Ҳ.Тошматов бу таклифга рози бўлди ва бу ишга ҳеч қандай алоқаси бўлмаган фермер хўжалигидан Ақобирга сохта ҳужжат тайёрлаб беришни мақсад қилади. Жумладан, Ҳ.Тошматов ўзи раҳбарлик қилаётган фермер хўжалигидан умумий нархи 4 млн. 925 минг сўмлик 19 тонна-ю 700 кило-

грамм кўмир сотганлиги ҳақида сохта юк хати ёзиб берди.

Уларнинг ўртасидаги бу сир ҳуқуқ-тартибот ходимлари томонидан ўтказилаётган тадбирда фош этилди.

Бундан ташқари, суриштирув жараёни ҳамда ўтказилган текширувларда Ҳ.Тошматов раҳбарлик қилаётган фермер хўжалиги томонидан 2005 йилдан 2014 йилнинг март ойигача бўлган даврда давлат бўжети ва бюджетдан ташқари жам-фармаларга 2 млн. 739 минг сўм миқдордаги солиқ ва мажбурий тўловларнинг ўз вақтида тўлашдан қасддан бўйин товлаш ҳолатлари ҳам аниқланди.

Суд томонидан ҳар икки қонунбузарга ойлик иш ҳақининг 25 фоизини давлат даромади ҳисобига ушлаб қолган ҳолда 2 йил муқаббатга ахлоқ тузатиш ишлари жазоси тайинланди.

Хулоса ўринда шуни айтиш лозимки, қилмигидан қатъи назар, у хунарманд, фермер ёки тадбиркор бўладими, қонун доирасида иш юритса, унинг фаолияти давлат томонидан доимо қўллаб-қувватланади ҳамда ҳимоя қилинади.

СВОЖДЛҚК департаментининг Хатирчи туман бўлими ходимлари томонидан айрим "шоввозлар" қўлбола усулда ёғ ишлаб чиқаришга мослаштирилган жувоз ускунасини тунда электр токига улаб, фаолият олиб бораётганликлари фош этилди.

Олинган маълумотларга кўра, шу йилнинг март ойида СВОЖДЛҚК департаментининг Хатирчи туман бўлими ДСИ ҳамда туман электр тармоқлари корхонаси ходимлари билан ҳамкорликда ўтказган тезкор тадбирда тумандаги "Пахтакор" қишлоғида яшовчи фуқаро Вали На-

биев қўлбола усулда ясалган пахта ёғи ишлаб чиқарувчи жувоз ускунасини электр тармоғига ўзбошимчалик билан улаб олиб, ноқонуний фаолият билан шуғулланиётганлиги аниқланди. В.Набиевнинг яшаш хонадонини кўздан кечирилганда, унга тегишли яширин чехдан бир донга электр мотор, беш донга майжувоз дастхоти ускуналари, 36 кг. пахта ёғи, 8 кг. пахта чигити ва 140 кг. кунжара махсусоти, жами 1121,4 минг сўмлик товар-моддий бойликлар ишавий дилип сифати-

да олинди. Шунингдек, В.Набиев ўзининг ноқонуний фаолиятини амалга ошириш давомида туман электр тармоқлари корхонасига 777,6 минг сўмлик зарар етказганлиги аниқланди.

Бўлим ходимлари томонидан ушбу ҳолат юзасидан олиб борилган суриштирув давомида В.Набиев томонидан ишлаб чиқарилган ва ашавий дилип сифатида олиб қўйилган мой махсусоти истеъмол учун яроқсиз ҳамда инсон ҳаёти ва соғлиғи хавфсизлиги талабларига

Фирдавс БУРХОНОВ,
СВОЖДЛҚК
департаментининг Хатирчи
туман бўлими катта
инспектори

жавоб бермаслиги му-тахассислар томонидан тасдиқланди.

В.Набиев ўз манфаатини ўзгаларнинг ҳаёти ва соғлиғидан устун қўйиб, мўймай даромад олмақчи эди, лекин унинг жиноий фаолиятига ўз вақтида чек қўйилиб, унга нисбатан жазонинг муқаррарлиги таъминланди.

Тундаги жиноят

Нафс гирдоби

Толиб Тўраев,

Бош прокуратура бошқарма катта
терговчиси

Халқимизнинг пурмаъно нақлари борки, ҳаётда рўй бераётган воқеалар туфайли улар бежизга айтилмаганига амин бўламиз. Жумладан, "Букрини гўр тўғирлайди" деган нақл ҳам бироз қўполроқ бўлса-да, аммо ҳаётий ҳақиқат экан. Бўлмаса, сиз билан бизнинг ёнимизда яшаб келган Жаббор (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ота-онасининг, ёру бирозларларининг, охир-оқибат маҳалла-қўйнинг танбеҳларидан ўзига алақачон тегишли хулоса чиқариб олган бўлар эди. Бироқ, бундай бўлмади.

У ҳали ёши ўн саккизга тўлмасиданоқ суднинг қора курсисига ўтиришга улгурди. Юртимизнинг инсонпарварлик тамойилларидан келиб чиқиб, у шу вақтда қабул қилинган амнистия актига кўра кечирилди, унга тўғри хулоса чиқариб олиши учун имконият берилди. Лекин у бу ишонччи ўзгача тушунди, шекилли, орадан уч йил ўтиб, буну унутди.

Биринчи сафар талончилик қилган бўлса, энди ўғирликка қўл урди. Натижада тўққиз ярим йил муддат озодликдан маҳрум қилиш жазосини ўтаб чиқди.

Онаси Рисолат хола шу билан тинчиб қолар деган умидда Жабборни уйлантириб қўйди. Ҳақиқатан ҳам онанинг умиди сал бўлса-да ўзини оқлади. Жаббор оиласи билан ўралашиб қолди. Орадан бир йил ўтиб, фарзандли бўлди. Аммо буларнинг ҳаммаси вақтинчалик сароб бўлиб, Жаббор ўз ҳаётининг мазмуни ва қадрини тушуниб етмаган экан.

Уч йилдан сал ошроқроқ вақт тинч юргач, ўзининг зўрлиғига нўрсатмоқчи бўлиб, бошқа бир одамга оғир тан жароҳати етказди ва яна суднинг қора курсисидан жой олди. Бу са-

фар суд унга оилавий аҳоли ва бошқа шу каби ҳолатларни инобатга олиб, ахлоқ тузатиш ишлари жазосини тайинлади.

Суд ҳукми асосида тайинланган жазони ўтаб, биноидек ишлаб юрган эди. Лекин ичкиликка берилиб, мастлик оқибатида оиласида жанжал кўтаридиган одат чиқарди. Бундан безган хотини ҳам болаларини олиб кетиб қолди. Хотини Раҳиманинг унга раҳми келса-да, ҳар кунги жанжал жонига текканидан уйга боришга безиллаб қолганди. Шунинг учун болаларини ҳам бу жанжаллардан фориг этиш мақсадида уч-тўрт кун хола-синикида юрди.

Жаббор шу зайлда ишга бориб кунни ўтказаверди. Ишда куннинг қандай ўтгани билинмас, уйга келгач эса ёлғизликдан уй деворлари уни худди ютиб юбораётгандек туюларди. У аламини яна ароқдан оларди. Ана шундай кунларнинг бирида у Шокир исмли ўртоғига кўнгирак қилиб, бирор жойга бориб ўтириб, ичинси таклиф қилди. Шокир бунинг сабабини сўраганида, Жаббор қайфияти йўқлигини рўқач қилди.

Шокир уни уйига таклиф қилди. Жаббор ўртоғиникига

йўл олар экан, дўкондан ўзига зарур "зорманда" билан бирга газак учун салат олишни ҳам унутмади. Икки ўртқнинг "мазмунли" суҳбати кеч соат ўнларга қадар давом этди. Бир шиша ароқни ичиб тугатишгач, Жаббор уйга кетиш учун Шокир билан хайрлашиб, кўчага чиқди.

Кўчада кетаётиб, уйда хотини йўқлиги эсига тушди ва бир хўрсиниб қўйди-да, яна йўлида давом этди. Уйига яқинлашиб қолганида эса, қўшни хонадонда онаси билан ёлғиз яшайдиган Зарина исмли қизнинг уйи дарвозаси эшиги очик турганига кўзи тушиб, бирдан миёсига келган фикр билан аста ичкарига мўралади.

Ҳовлидаги жимжитлик Жабборнинг машъум ниятини амалга оширишга далда бўлди. У аста дарвоза эшигидан кириб, чиқоқ хира ёниб турган хона томон юрди. Кейин хонага бош суқиб, Заринанинг ёлғиз ўзи ерга ёзилган тўшакда талага қараган ҳолда ухлаб ётганини кўрди. Жаббор секингина унинг ёнига ўтирди. Гарчи Зарина ухлаб ётган бўлса-да, ёнига қандайдир шарпа келганини сезиб, ўйғониб кетди ва титраган овозда "Ким бу?" дейиши биланоқ Жаббор унинг оғзини қўли билан тўсиб, "Бу мен, қўшнинг Жабборман", дея бақирмаслигини ва шундан оғзидан қўлини олишини айтди. Зарина Жабборни овозидан таниб, бироз тинчлангандек бўлди ва бу ерда нима қилаётганини сўради. Жаббор унга бир марта кўнглихушлик қилишни илтимос қилиб, шундан кейин чиқиб кетишини билдирди. Зарина киз болалиги ва ёшлигини хўрламаслигини айтиб, қатъий қаршилиқ қилди. Бироқ, Жаббор Заринанинг қўрққанидан, жисмонан ожизлигидан фойдаланиб, қизлик шайини барбод қилди.

Қилғиликни қилиб, аста чиқиб кетмоқчи бўлган Жаббор Заринанинг титраб йиғлаб ўтирганидан кўриб кетиб, нима иш қилиб қўйганли-

гини англаб етди. Энди унинг миёсига содир қилган жиноят изларини йўқотиш фикри чарх ура бошлади. У шу мақсадда Заринанинг ёнига қайтиб ўтириб, қўллари билан унинг бўйнига чангал солди-да, важохат билан бўға бошлади. Йиртқич қиёфасига кирган Жаббор Заринанинг ялиниб-ёлворишларига парво ҳам қилмай, у батамом тинчиб қолгунча бўйини қўйиб юбормади. Заринанинг ўлганига ишонч ҳосил қилгач, жиноят изларини яшириш мақсадида хонадаги кўрпа-тўшаклар тахламига ўт қўйиб чиқиб кетди.

Уйига кириш олдида Жаббор турмуш ўртоғининг жиғини Рустамга телефон қилиб, Раҳимани чақиритиш сўради. Раҳима Жаббор билан гаплашгиси келмай, гўшакни олмади. Лекин Жаббор "Мен бир одамни урдим", деганидан кейин Раҳима ваҳимага тушиб, гўшакни олишга мажбур бўлди. Раҳима "Кимни урдингиз", деб сўраганида, "Тез етиб келмасанг бўлмайди, мен камаладиганга ўхшайман", деди саросимага тушиб.

Рустам опаси Раҳимани хиянлари билан бирга тунги соат иккиларда поччасиникига олиб келди. Бу вақтда Жаббор ошхонадаги стол ёнида донг қотиб ухлаб ётган эди. Раҳима унинг ёнига келиб уйғота бошлади. Жаббор ўрнидан тургач, Раҳима "Кимни урдингиз", деб сўради. Жаббор эса, "Ҳеч кимни, ҳазиллашдим, шундай демасам келмасдинг", дея алдади.

Эрталаб тонг чоғида Заринанинг онаси тутун ҳидидан уйғониб кетди ва қандайдир ички хавотир билан ҳовлига чиқиб, тўғри Заринанинг хонасига қаради. У ердан бурсиқиб тутун чиқаётганини кўриб, хонага отилиб кирди. Заринанинг тепага қараган ҳолатда ётганлигини кўриб, тутун ҳидидан бўғилиб қолибди деб ўйлади. Танасининг ҳали иссиқлигини сезиб, кўчада ўзига келтираман, деган ҳаёлда уни ташқарига тезроқ олиб чиқиш учун унга ки-

йим кийдиришга шошилди. Лекин қизининг қўллари қотиб қолганлиги сабабли унга кийим кийдира олмади. Бунинг устига бурни атрофида қотиб қолган қонни, қўллари ва танасидаги тирналган изларни кўриб, она янада даҳшатга тушиб, додлаб юборди.

Қўшнилариинг ёрдами билан ёнғини ўчиришга муваффақ бўлинди. Етиб келган тез ёрдам Заринанинг ўлимини қайд этиб, уни экспертизага олиб кетди.

Ёнғини ўчиришда Жаббор ҳам бошқа қўшнилари катори фаол қатнашди ва қўшнилари каби Зарина тутундан бўғилиб ўлган деган фикрга қўшилди. Аммо суд-тиббиёт экспертизаси ва одам ДНКси суд-биологик экспертизаси хулосаси, шунингдек, дастлабки тергов давомида йиғилган бошқа далилларга қўра, Жаббор Тиллаевнинг ушбу жиноятни содир этганлиги ўз исботини топди.

Суд уни хавфли рецидивист деб топиб, йигирма тўрт йил-у олти ойга озодликдан маҳрум қилиш ҳамда жабранувчи Ш.Латиповага етказилган бир миллион сўм моддий ҳамда 10 млн. сўм миқдоридаги маънавий зарарни ўндириш тўғрисида ҳукм чиқарди.

Инсон ҳаёти азиз. Уни қандай кечириш ҳар кимнинг ўз ақл-идроқига боғлиқдир. Аммо нафс гирдобига берилиб, нафақат ўзининг, балки бошқаларнинг ҳам ҳаётига зомин бўлиш кечириб бўлмас гуноҳдир. Шунинг учун ҳар бир инсон, энг аввало, ўзи ақл билан иш тутиши, қолаверса, ён атрофдаги бошқа одамларнинг хатти-ҳаракатларига бефарқ бўлмаслиги, доимо оғоҳ бўлиб яшаши лозим. Ана шундангина ҳар бир инсон содир қилинаётган ёки қилиниши режалаштирилаётган ҳар қандай ноҳўра ҳаракатнинг олдини олишга ўз ҳиссасини қўшган бўлади.

«Очик эшиклар» шайдоси

Ҳар бир инсон ўз оиласини, хонадонини асраб-авайлаши, оила аъзоларининг хавфсизлигини таъминлашга бурчлидир. Дарҳақиқат, хонадоннинг эшикларини қулфлаб юриш биз учун одат тусига айланган десак муболага бўлмайди. Айниқса, фарзандларимизга доимо "Эшикни қулфлаганмисан?", дея савол беришни одатий ҳолга айлантирганмиз. Ана шундай "очик қолган эшиклар"дан унумли фойдаланмоқчи бўлган Абдулазиз Абдумаликов муқаддам сулҳаниб, ичкилик деса ўзини томан ташлайдиганлардан эди. Энг қизиги, у доим барча қилғиликларини мастлик ҳолатига йўйишга одатланиб, ҳатто ўз рафиқасини дўппосласа ҳам эртасига "маст эдим, ўзинг биласан-ку", деб ўзини оқларди.

"Ўрганган кўнгил ўртанса қўймас", деганларидек, у такрорий жиноятларга қўл уради. 2013 йил 2 апрель кунини у маст ҳолатда Олмазор тумани Себзор даҳасидаги хонадонларнинг бирига ўғирлик қилиш учун кирмоқчи бўлади. Хонадоннинг кириш эшиги қулфланмаганлигидан фойдаланиб, уй эгасига тегишли бўлган қутичани яширин равишда олиб чиқмоқчи бўлади. Аммо тўсатдан уй эгаси уйига қайтиб келганлиги боис Абдулазиз дар-

ҳол қутичани хонадон остонасига ташлаб, воқеа жойидан яширинади. "Ови" бароридан келмаган "овчи"га ўхшаб, ўша кунни бошқа манзил сари йўл олади.

Ўша куннўёқ Қора-қамиш 2/4 даҳасидаги уйларнинг бирида кириш эшиги қулфланмаганлигини аниқлайди. Сўнг хонадонига кириб, телефон аппарати, қўл соати ҳамда ҳар хил турдаги тилла тақинчқоларни ўғирлаб, воқеа жойидан яширинади.

Хондамир МИРСОАТОВ,
Олмазор туман прокурори
ёрдамчиси
Гули ҲОЖИБОЕВА,
«Huquq»

А.Абдумаликов 24 апрель кунини навбатдаги ўғирликка қўл урди. Бу гал у Себзор даҳасидаги хонадонга кириб, ётоқхонадаги анжомлар ичидан 4500 АҚШ доллари, 1,5 миллион сўмлик тилла узук ва биллазуқларни ўмарди.

Орадан бир ой ўтмасдан ўғри йигит Қамарнисо қўчасида пайдо бўлди. Уйларнинг биридаги хонадон кириш эшиги қулфланмаганлиги унга қўл келди. У хонадондаги буюмларни ўғирламоқчи бўлган вақтида уй эгаси усталик билан уни жиноят устида қўлга туширди.

Хонадон эгасининг тезкор ҳаракатлари туфайли Абдулазиз ички ишлар идорасига олиб келинди. А.Абдумали-

ков устидан жиноий иш қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари бошлаб юборилди.

Жиноят ишлари бўйича Олмазор туман судининг ҳукмига кўра Абдулазиз Абдумаликов Жиноят кодексининг тегишли моддаларига асосан айбдор ҳамда ўта хавфли рецидивист деб топилди, 6 йилга озодликдан маҳрум этилди. Шунингдек, жабранувчиларга етказилган зарар судланувчидан ўндирилган бўлди.

САЙЛОВЧИЛАР ҲУҚУҚЛАРИНИНГ ҚОНУНИЙ КАФОЛАТЛАРИ

Сайлов ўзининг моҳиятига кўра шундай демократик жараёни, унда халқ ҳамда унинг вакиллари қонунда белгиланган тартибда ҳокимиятни бошқаришга кимни қўйиш ёки четлатиш масаласини ўзи мустақил ҳал этиш имкониятини амалга оширади.

Сайловларда бевосита иштирок этиш ҳар бир фуқароннинг конституциявий сиёсий ҳуқуқи саналади. Хусусан, Ўзбекистон Республикасининг Конституциясининг 32-моддасида: "Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари ҳақиқатан ҳам давлат ишларини бошқаришда бевосита ҳамда ўз вакиллари орқали иштирок этиш ҳуқуқига эгадирлар. Бундай иштирок этиш ўзини ўзи бошқариш, референдумлар ўтказиш ва давлат органларини демократик тарзда ташкил этиш, шунингдек давлат органларининг фаолияти устидан жамоатчилик назоратини ривожлантириш ва тақомиллаштириш йўли билан амалга оширилади", дея мустақамланганлигини кўриш мумкин.

Сайловда иштирок этиш ҳуқуқи сайловчиларга ўз хоҳиш-иродасини эркин билдирган тарзда ўзи танлаган номзодга овоз бериш ҳуқуқини кафолатлайди. 2014 йил 21 декабрда Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасига ҳамда Қорақалпоғистон Республикасининг Жўрғи Кенгесига, вилоятлар, туманлар, шаҳарлар давлат ҳокимияти вакиллик органларига навбатдаги сайлов бўлиб ўтди.

Сайловчи ҳуқуқига 18 ёшга тўлган, тегишли сайлов участкаси ҳудудида доимий ёки вақтинча истиқомат қилиб турган Ўзбекистон Республикасини фуқаролари эгадирлар. Сайлов

қонунчилиги мурофий, ҳар бир сайловчи фақат битта сайловчилар рўйхатига киритилиши, шунингдек, сайловчиларга рўйхатда хато ва ноаниқликларга йўл қўймаслик мақсадида сайловчилар рўйхати билан олдиндан танишиб чиқиш имконияти таъминланади.

"Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлисининг 33-моддасига мурофий, сайловчиларнинг рўйхатлари сайловга ўн беш кун қолганида, Ўзбекистон Республикасининг ҳорижий давлатлардаги ваколатхоналари ҳузурида, санаторийлар ва дам олиш ўйларига, касалхоналар ва бошқа стационар давлош муассасаларида, олис ва бориш қийин бўлган ерларда, қамоқда сақлаш жойларида тузилган сайлов участкаларида эса сайловга етти кун қолганида ҳамма танишиб чиқиш учун тақдим қилинади. Участка сайлов комиссияси рўйхат билан танишиб жойи ва вақти тўғрисида сайловчиларни хабардор этади. Қонунчиликда бундай норманинг мавжудлиги сайловчиларга сайлов ҳуқуқини кафолатлаб, сайловчилар рўйхатига хато ва ноаниқликлар борлигини олдиндан аниқлаш имконияти берибгина қолмасдан, бундай хато ва ноаниқликлар борлиги тўғрисида тегишли сайлов комиссиясига арз қилиш ҳуқуқини ҳам беради.

Участка сайлов комиссияси йигирма тўрт соат ичида бундай аризани кўриб чиқиши ҳамда хатони тузатиши ёки

аризачига унинг аризаси асосли тарзда рад этилганлиги тўғрисидаги маълумотномани бериши шарт. Бирон-бир сабабга кўра, сайловчилар рўйхатига вақтида кирмай қолган сайловчи унинг шахси, фуқаролиги ва турар жойини тасдиқловчи ҳужжатга асосан участка сайлов комиссияси томонидан рўйхатга киритилади.

Шу ўринда алоҳида таъкидлашимиз кераки, Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексида сайлов ёки референдум ташкил қилиш, уларни ўтказиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш (146-м.) тўғрисидаги норманинг мавжудлиги ҳам фуқароларнинг сайлов ҳуқуқи ва референдумда иштирок этиш ҳуқуқи амалга оширилишининг кафолати сифатида намоён бўлади. Ундан ташқари, мазкур жиноятнинг содир этилиши натижасида демократик принциплар ҳамда вакиллик ҳокимияти органларининг фаолият юритиши бўйича халқ иродасини ифода этувчи вакиллари тўғри шакллантириш тартиби бузилади. Сайлов ҳужжатларини (сайловчиларнинг рўйхатлари ҳам сайлов ҳужжатларининг туридир - муал.) қалбақлаштириш сайловчилар рўйхатига хато ва ноаниқлик билан боғлиқ ҳолатлар тушунчасини қамраб олиб, уларга ҳақиқатга тўғри келмайдиган нотўғри маълумотлар киритиш, ҳақиқий ҳужжат мазмунини ўзгартириш, матн қисмига ўзгартириш ва тузатишлар киритиш, нотўғри мазмунга эга бўлган янги ҳужжат тайёрлаш тушунилади. Масалан, сайловчилар рўйхатига вафот этган ёки сайлаш ҳуқуқига эга бўлмаган ёхуд умуман мавжуд бўлмаган шахсларни киритиш, бюл-

летенда номзод ҳақидаги маълумотларни бузиб кўрсатиш ва бошқаларда ифодаланади. Сайловчилар рўйхатига хато ва ноаниқликларни сайлов ўтказиш ва ташкил этиш бўйича мўайян ваколатларга эга шахслар билан туриб киритганда мазкур жиноят бўйича жавобгарликка тортилади.

Овоз бериш куни сайловчиларга қуйидаги кафолатлар берилади:

Овоз бериш махсус ажратилган биноларда ташкил этилиб, фуқароларга ўз хоҳиш-иродасини эркин ва яширин равишда билдириш ҳуқуқи; бузилган сайлов бюллетенини янгиси билан алмаштириб олиш ҳуқуқи; саломатлигининг ҳолати ёки бошқа сабабларга кўра, овоз бериш биносига кела олмайдиган сайловчиларга улар турган жойда овоз беришни ташкил этишни сўраб мурожаат қилиш ҳуқуқи.

Сайловчилар сайлов кунида тегишли сайлов участкаси ҳудудида бўла олмаслигини ҳисобга олиб, уларга ўз сиёсий ҳуқуқларини амалга ошириши таъминлаш мақсадида муддатидан олдин овоз бериш ташкиллаштирилади. Муддатидан олдин овоз бериш сайловга ўн кун қолганида бошланади ва сайловга бир кун қолганида тугалланади. Муддатидан олдин овоз беришни ўтказиш вақти округ сайлов комиссияси томонидан белгиланади ва сайловчиларнинг, кузатувчиларнинг, оммавий ахборот воситалари вакиллари эътиборига етказилади. Муддатидан олдин овоз бериш институтининг аҳамияти шундан иборатки, сайловчи сайлов кунида бўла олмас-

Дилафруз ХОЛМАНОВА,
ТДЮУ Ҳуқуқий тадқиқотлар
маркази катта илмий ходими

лиги туфайли, унга ўз сиёсий ҳуқуқини амалга ошириш ҳуқуқи олдиндан берилади. Сайловчи сайлов кунида бўла олмаслиги, жумладан, таътил, хизмат сафари, чет элга чиқиш сабаблари кўрсатилган ариза билан ўз яшаш жойидаги участка сайлов комиссиясига мурожаат қилиб, сайлов варақасини олади. Сайлов варақаси махсус жиҳозланган яширин овоз бериш кабинасида ёки хонасида сайловчи томонидан тўлдирилади. Сайловчи қарор қабул қилади ва тўлдирилган сайлов варақасини ёпиқ конвертда участка сайлов комиссиясига қолдиради. Конвертнинг елимланган жойига участка сайлов комиссияси икки нафар аъзосининг имзолари қўйилиб, улар комиссиянинг муҳри ва сайловчининг имзоси билан тасдиқланади.

Сайловларнинг адолатли ва очик ўтказилишида ҳар бир сайловчи фуқаро ҳиссаси борлигини ҳис этган ҳолда бундан четдан кузатиши эмас, балки бу жараёнда бевосита иштирок этиб, ўз хоҳиш-иродасини билдириш зарурлигини англаб етмоғи лозим. Фуқароларнинг сайлов жараёнида эркин, фаол иштирок этиши учун барча ташкилий ҳуқуқий, моддий-техник шарт-шароитлар ва сайлов ҳуқуқларини амалга ошириш учун ишончли кафолатлар Ўзбекистон Республикасининг "Фуқаролар сайлов ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонунида мустақамланган.

ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИГА ДАВЛАТ ХИЗМАТЛАРИНИ КЎРСАТИШ

Мамакатимизда тадбиркорликни ривожлантириш ва унинг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш — амалга ошириладиган иқтисодий ислохотларнинг энг асосий йўналиши ҳисобланади. Зеро, тадбиркорлик ривожини юртимиз ва иқтисодиётимиз тараққиёти гаровидир.

Шу боис ҳам, истиқлолнинг дастлабки кунларидан бошлаб Президентимизнинг бевосита раҳбарлигида юртимизда иқтисодий-ижтимоий ва ҳуқуқий соҳаларни ислох этиш, эркин тадбиркорлик фаолиятини қарор топириш бора-борда ислохотлар манфиқий изчилликда босқичма-босқич амалга ошириб келинмоқда.

Хусусан, сўнгги йилларда қабул қилинган Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Президент фармонлари, қарорлари ҳамда ҳукумат қарорлари натижасида тадбиркорлик субъектларини рўйхатга олишнинг хабардор қилиш тартиби жорий этилди, уларнинг молия-ҳўжалик фаолиятини фақат солиқ идоралари текшириши мумкинлиги ва тадбиркорларга нисбатан ҳар қандай санкциялар суд қарорига биноан қўлланилиши белгиланди. Шунингдек, ҳисобот тақдим этишининг барча шакллари ва турлари, тадбиркорлар фаолиятига асосий аралашув ва текширишлар сони кескин қисқартирилди.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикасининг Президентининг 2011 йил 24 августдаги "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш учун қўлай ишбилармонлик муҳитини шакллантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони ҳамда 2011 йил 25 августдаги "Бюрократик тўсиқларни бартараф этиш ва тадбиркорлик фаолияти эркинлигини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорига асосан тижорат банкларига миллий валютада ҳисоб рақами очганлик учун тўлов ундириш бекор қилинди. Товарларни экспорт қилишда тўланадиган божхона расмийлаштируви йўғинлари амалдаги қараганда ўртача 2 маротабага, шунингдек, саноат соҳасидаги микрофирмалар ва кичик корхоналар учун ягона солиқ тўлови ставкаси 6 фоиздан 5 фоизга камайтирилди.

2014 йилнинг фақат биринчи чора-да ишбилармонлик муҳитини тақомиллаштириш бўйича амалга оширилган ишлар натижасида 7,3 мингта янги кичик бизнес субъектлари ташкил этилишига эришилди.

Ўзбекистон Республикасининг Президентининг 2014 йил 7 апрелдаги "Ўзбекистон Республикасида инвестиция қилишни ва ишбилармонлик муҳитини янада тақомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармонида мурофий ҳамда лицензиялашни ва рухсат этиш харақига эга ҳужжатларни бериш механизмлари янада соддалаш-

тириш ва арзонлаштириш, шунингдек тадбиркорликка кўпроқ эркинлик бериш мақсадида жорий йилнинг 15 апрель кунин "Тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш ва давлат хизматларини кўрсатиш билан боғлиқ тартибларни янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарор имзоланди.

Қарорга мурофий, 2014 йил 1 июндан бошлаб, тадбиркорлик фаолияти соҳасидаги лицензияланган фаолиятнинг ва рухсат этиш харақига эга ҳужжатларнинг алоҳида турлари, хусусан, 16 та рухсат берувчи ҳужжатлар бекор қилинди. Шунингдек, 11 та лицензияланган фаолият турлари ва рухсат бериш харақига эга ҳужжатлар бирлаштириш йўли билан 4 тага камайтирилди ҳамда 21 тасида қўриб чиқиш ва расмийлаштириш муддатлари қисқартирилди.

Ўзбекистон Республикасининг Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитаси тадбиркорлик субъектларининг 2013-2020 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасининг Миллий ахборот-коммуникация тизимини ривожлантиришнинг комплекс дастури доирасида ишлаб чиқариладиган ахборот тизимларидан бепул фойдаланиш имкониятини яратди.

Бўларининг барчаси мамлакатда бизнес юритиш шарт-шароитларини янада соддалаштирадиган, бу ҳар йили бизнес тузилмаларининг жуда ҳам катта миқдордаги маблағларининг тежалишига олиб келади.

Азамат МАМАТҚУЛОВ,
Бош прокуратуранинг ОЎК катта ўқитувчиси

Электрон алоқа каналлари орқали хисоботларни топширишни фаол жорий этиш натижасида бугунги кунда 95 фоиз тадбиркорлик субъектлари солиқ хисоботларини, 88,6 фоиз статистика хисоботларини электрон шаклда топширмоқда. Қарийб 95 фоиз юртимизнинг божхона декларациялари электрон усулда расмийлаштирилмоқда.

2014 йил 1 октябрдан бошлаб Ўзбекистон Республикасининг Ягона интерфасл давлат хизматлари порталида иш бошлайдиган шахсий "тадбиркорлик субъекти кабинети" молиявий, солиқ, статистика ва бошқа ҳисобот турлари ҳамда Интернет-банкнинг тизими орқали рухсат берувчи тусдаги ҳужжатлар ва лицензияларни қўриб чиқиш ва бериш, маълумотномалар ва бошқа турдаги интерфасл давлат хизматлари учун мажбурий тўловлар, коммунал тўловлар, йўғим ва давлат божларини тўлашни интерактив ҳолатда расмийлаштириш ва тақдим этишни жорий этиш имконияти беради.

Қарор тадбиркорлар учун янги имконият ва истиқлолларни очмоқда, уларга янада кўпроқ эркинлик яратмоқда. Бу бизнесни янада ривожлантириш учун ҳам вақтин, ҳам молиявий маблағларни тежаш, турли мулк шаклидаги корхоналар моддий-техника базасини мустақамлаш демакдир.

Хужжатлар 2014 йил 2 сентябрдан 3 октябргача ҳар кунни соат 9:30дан 18:00га қадар қабул қилинади. Танловда давлат рўйхати-дан ўтган ННТ ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтилари иштироки этишлари мумкин.

Танлов бўйича ҳужжатлар муҳрланган конвертда (А4 формат): "100035, Тошкент ш. Бунёдкор ҳуқу қўчаси, 1-ўй" манзилида жой-лашган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги ННТ ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтиларини қўлаб-қувватлаш Жамоат фонди номига юборилиши шарт.

Танловда иштирок этиш шартлари ва танлов ҳужжатларининг нуманамалари билан Жамоат фондининг www.fundngo.uz расмий сайти-да танишиш мумкин.

Маълумот учун тел: 239-26-76, 239-26-64.

Ўчмас хотира

Инсон ўз умри давомида эзгу амаллари, фазилатлари, қолаверса, самарали меҳнати билан яхши ном қолдиришга ҳаракат қилади. Эзгу ишлари билан одамларнинг эътиборини қозониб, ўз соҳасига муносиб ҳиссасини қўшган инсонлар ўзидан ўчмас из қолдиради, десак муболағга бўламайди.

Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлари тизимида турли масъул лавозимлардаги самарали меҳнат фаолияти давомида жамиятимизда қонун устуворлиги ва адолатни таъминлашдек масъулиятли вазифага ўзининг муносиб ҳиссасини қўшган инсон, юридик фанлари доктори, профессор, прокуратура фахрийси Игамберди Ҳақимов бугун орамызда йўқ. У киши ҳаёт бўлганида бу йил 92 ёшни қаршилаган бўларди.

Игамберди Ҳақимов 1922 йил 21 декабрда Тошкент вилоятининг Куйи Чирчиқ туманида туғилган. У киши серкирра фаолияти давомида 1947 йили Ўзбекистон Республикаси прокуратураси бўлим прокурори, Фарғона вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи, Қўқон шаҳар прокурори, Республика прокурорининг биринчи ўринбосари каби масъул лавозимларда ишлади.

1962 йилдан 1994 йилгача Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтида аспирант, етакчи илмий ходим сифатида меҳнат қилган.

1994 йилдан 2003 йилгача Бош прокуратура Олий ўқув курслари (муқаддам Қонунчиликни мустаҳкамлаш муаммолари ва прокурор-тергов ходимлари малакасини ошириш Маркази)да катта ўқитувчи ҳамда кафедра мудири лавозимларида ишлаб, шарафли меҳнат йўлини босиб ўтди.

Игамберди Ҳақимов иккинчи жаҳон урушида қатнашиб, кўрсатган жасорати учун бир неча марта давлат мукофотлари — орден ҳамда медаллар билан тақдирланган. У ҳалол меҳнати билан халқ эътиборини қозонган етук ҳуқуқшунос, амалиётчи олим, юридик фанлари доктори,

профессор, шунингдек, узоқ йиллар давомида прокуратура органлари тизимида мамлакатимизда қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ҳамда бой амалий тажрибасини ҳуқуқшунос ходимларни тарбиялашга бағишлаган фидойи инсонлардан эди. Олим сифатида ёзган кўплаб мақолалар, услубий, амалий қўлланмалар, рисоалар ва китоблари чоп этилган.

Бугун республика ҳуқуқ-тартибот органларида у кишининг тўғри йўлни кўрсатиб, виждонан ишлашни ўргатган кўплаб шогирдларини учратиш мумкин.

Игамберди Ҳақимовнинг садқоқат ва матонат билан қилган меҳнатлари ҳукуматимиз ҳамда Бош прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳолалиб, "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист", "3-даражали Давлат адлия маслаҳатчиси" унвонлари ҳамда "Ўзбекистон Республикаси прокуратурасининг фахрий ходими" кўкрак нишони билан тақдирланган.

Умрининг ҳар дамида унумли фойдалана билган марҳум устозимиз Игамберди Ҳақимовнинг охиратлари обод бўлишини тилаймиз. Зеро, қалбимиз тўридан жой олган устозларимиз келгуси авлод ва биз учун мангу хотирамиздан жой оладилар.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Тошкент шаҳар прокуратураси жамоаси Чилонзор туман прокурори Азиз Ҳақимовга падари бузруквори **ИГАМБЕРДИ** отанинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

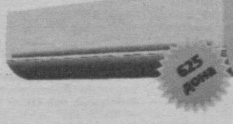
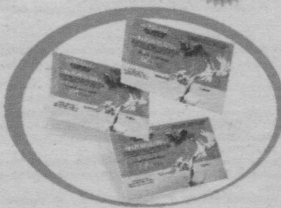
РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА

"ФАРОВОНДИК"

ПУЛ-БУЮМ ЮТУҚЛИ, ТИРАЖЛИ ЛОТЕРЕЯСИ

2014 йил 20-21 ДЕКАБРЬ КУНЛАРИ
Тошкент шаҳрида

Ўтказиладиган ютуқлар тиражиди ўз омадингизни синаб кўринг!

ХАЛҚ ФАРОВОНДИГИ - ФАОЛИЯТИМИЗ МЕЗОНИ

ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТНИНГ НАРХИ — 5000 СЎМ

(+99871) 273-03-04
WWW.AGROBANK.UZ

ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТЛАРИНИ НАҚД ПУЛГА ЁКИ ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН БАНКНИНГ БАРЧА ФИЛИАЛЛАРИДАН СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Банкнинг вилоят бошқармалари телефон рақамлари:

Қорақалпоғистон Республикаси (8-361) 222-16-77
Андижон вилояти (8-374) 228-46-20
Бухоро вилояти (8-365) 223-65-53
Жиззах вилояти (8-372) 226-25-33

Қашқадарё вилояти (8-375) 771-15-60
Наманган вилояти (8-369) 223-19-32
Навоий вилояти (8-436) 770-35-49
Самарқанд вилояти (8-368) 229-34-73

Сурхондарё вилояти (8-376) 770-81-48
Сирдарё вилояти (8-367) 221-01-60
Фарғона вилояти (8-373) 244-08-41
Хоразм вилояти (8-362) 770-57-00

Ютуқлар тасодифий аниқлаш тамойили асосида махсус лотерея жиҳозларидан фойдаланган ҳолда аниқланади. 100 000 сўмгача бўлган ютуқлар 1 банк иш куниди, 100 000 сўмдан юқори бўлган ютуқлар, билетларнинг экспертиза ҳулосаси олинган кундан бошлаб, 1 ой ичида берилади. Ютуқли билетлар тираж ўтказилган санадан бошлаб, 100 кун давомида туловга қабул қилинади ва ушбу муддатдан сўнг ўз кучини йўқотган, деб ҳисобланади. Балоғат ёшига етмаганларга лотереяда иштирок этишга йўл қўйилмайди.

Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Тошкент вилоят ҳудудий бошқармасининг 2014 йил 26 июндаги 94 и/ч-сонли буйруғига асосан "Ko'chmas mulk savdo xizmati" МЧЖ Тошкент шаҳар филиалининг савдосига чиқарилиб, 2014 йил 6 августда ўтказилган очиқ аукцион савдоси натижасига кўра сотилган давлат активи

1. Тошкент вилояти, Чирчиқ шаҳри, Осипенко кўчаси, 4-уйда жойлашган ер участкасининг умумий майдони 0,0034 га., қурилиш остидаги участка майдони 34,53 кв.м., ярим ерதுла биноси, бошланғич баҳоси-14 641 580 сўм, сотилиш баҳоси-46 905 000 сўм.

Хизматлар лицензияланган

Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Наманган вилоят ҳудудий бошқармасининг 2014 йил 18 июлдаги 220/ас-д-сонли ва 210/ас-д-сонли буйруқларига асосан "Ko'chmas mulk savdo xizmati" МЧЖнинг савдоларига чиқарилиб, 2014 йил 27 август ва 3 сентябрда ўтказилган очиқ аукцион савдолари натижасига кўра сотилган давлат активлари

1. Наманган вилояти Чуст шаҳар "Дехқонбод" МФЙ, Ахунбабасев кўчасида жойлашган, умумий ер майдони 3 579,0 кв.м., бино ва иншоотларнинг қурилиш ости майдони 225,74 кв.м., "65-сонли" мактабгача таълим муассасаси бино ва иншоотлари, бошланғич баҳоси-126 918 072 сўм, сотилиш баҳоси-142 200 000 сўм. 2. Наманган вилояти Тўрақўрғон туман, "Қотгон Сарой" ҚФЙ, Ўзбекистон маҳалласида жойлашган, умумий ер майдони 1 429,36 кв.м., бино ва иншоотларнинг қурилиш ости майдони 295,38 кв.м., "Ўзбекистон" ҚВПнинг фойдаланишга яроқли бино ва иншоотлари, бошланғич баҳоси-81 320 883 сўм, сотилиш баҳоси-86 200 260 сўм.

Хизматлар лицензияланган

Huquq
yuridik gazeta

Muassis:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:
**Jahongir Jur'atovich
MAKSUMOV**

Tahrir hay'ati:

Hakimboy HALIMOV
Abbosxon SANGINOV
Muxtor ZOIROV
Gulnoza RAHIMOVA
Baxtiyor NAZAROV
(Bosh muharrir o'rinbosari)
Kamoliddin ASQAROV
(mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:

To'shkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,

Faks: 233-10-53,

233-64-85

E-mail:

huquq@huquq-gazeta.uz

Gazeta haftaning payshanba kunlari chiqadi.

Sotuvda kelishilgan narxda

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqdir qilinmaydi va egalarga qaytarilmaydi. Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin. «HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

— tijorat materiali.
Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi

231

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi.

Korxona manzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Buyurtma S-925.45 754 nusxada bosildi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: O'.DEHQONOV

Sahifalovchi: S.BOBONOV

Navbatchi: O'.DEHQONOV

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00.

Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yil 12-oktabrda 0188-raqam bilan ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

9 772010 761004